

Arbetsmarknadsutskottets betänkande 2023/24:AU9

En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster

Sammanfattning

Utskottet ställer sig bakom regeringens förslag till en ny lag om arbetslöshetsförsäkring och ändringar i bl.a. lagen om arbetslöshetskassor.

Den nya lagen innebär att rätten till arbetslöshetsersättning ska baseras på inkomster och att den som ansöker om arbetslöshetsersättning måste uppfylla ett inkomstvillkor. Samma inkomster som har använts för att kvalificera sig för rätt till arbetslöshetsersättning ska användas vid beräkningen av ersättningens storlek. Arbetslöshetsersättning ska lämnas med olika ersättningsnivåer utifrån tiden som en sökande har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa. Vidare ska arbetslöshetsersättningen trappas ned under tiden sökanden är arbetslös och ersättningsperiodens längd ska differentieras utifrån sökandens arbetsmarknadsförankring.

Den nya lagen och ändringarna i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025.

Utskottet anser att riksdagen bör avslå motionsyrkandena.

I betänkandet finns åtta reservationer (S, V, C, MP) och två särskilda yttranden (S, MP).

Behandlade förslag

Proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster.

Ett tjugotal yrkanden i följdmotioner.

Innehållsförteckning

Utskottets förslag till riksdagsbeslut	3
Redogörelse för ärendet	5
Ärendet och dess beredning.....	5
Propositionens huvudsakliga innehåll	5
Utskottets överväganden.....	6
Regeringens lagförslag	6
Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning	17
Analys och uppföljning	20
Utredning om ett sammanslaget trygghetssystem.....	23
Reservationer	25
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)	25
2. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (S).....	26
3. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (V)	27
4. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (C)	28
5. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (MP)	29
6. Analys och uppföljning, punkt 3 (S).....	30
7. Analys och uppföljning, punkt 3 (MP)	31
8. Utredning om ett sammanslaget trygghetssystem, punkt 4 (MP)	32
Särskilda yttranden	33
1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)	33
2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (MP).....	33
<i>Bilaga 1</i>	
Förteckning över behandlade förslag	34
Propositionen	34
Följdmotionerna	34
<i>Bilaga 2</i>	
Regeringens lagförslag	37

Utskottets förslag till riksdagsbeslut

1. Regeringens lagförslag

Riksdagen antar regeringens förslag till

1. lag om arbetslöshetsförsäkring med den ändringen att ordet ”igenomsnitt” i 6 kap. 5 § första stycket 2 ska bytas ut mot ”i genomsnitt”,
2. lag om ändring i lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring,
3. lag om ändring i socialförsäkringsbalken,
4. lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta,
5. lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
6. lag om ändring i lagen (1997:240) om införande av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
7. lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift,
8. lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229),
9. lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter,
10. lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten,
11. lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen,
12. lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Därmed bifaller riksdagen proposition 2023/24:128 punkterna 1–12 och avslår motion

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 1.

Reservation 1 (V)

2. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2,

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 1 och 4,

2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C) och

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–12.

Reservation 2 (S)

Reservation 3 (V)

Reservation 4 (C)

Reservation 5 (MP)

3. Analys och uppföljning

Riksdagen avslår motionerna

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 2 och 3 samt

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 14 och 15.

Reservation 6 (S)
Reservation 7 (MP)

4. Utredning om ett sammanslaget trygghetssystem

Riksdagen avslår motion

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 13.

Reservation 8 (MP)

Stockholm den 30 maj 2024

På arbetsmarknadsutskottets vägnar

Magnus Persson

Följande ledamöter har deltagit i beslutet: Magnus Persson (SD), Teresa Carvalho (S), Patrik Lundqvist (S), Michael Rubbestad (SD), Johanna Haraldsson (S), Sailsa Quicklund (M), Serkan Köse (S), Ann-Christine Frohm (SD), Arin Karapet (M), Ciczie Weidby (V), Magnus Jacobsson (KD), Jonny Cato (C), Leila Ali Elmi (MP), Ulf Lindholm (SD), Adrian Magnusson (S), Oliver Rosengren (M) och Mauricio Rojas (L).

Redogörelse för ärendet

Ärendet och dess beredning

I betänkandet behandlar utskottet proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster. I propositionen finns en redogörelse för ärendets beredning fram till regeringens beslut om propositionen.

Regeringens förslag till riksdagsbeslut återges i bilaga 1. Regeringens lagförslag finns i bilaga 2. Fyra motioner har väckts med anledning av propositionen. Förslagen i motionerna finns i bilaga 1.

Vid utskottets sammanträde den 9 april 2024 fick utskottet information om propositionen av regeringen genom arbetsmarknads- och integrationsminister Johan Pehrson.

I propositionen behandlar regeringen två tillkännagivanden från riksdagen. Det ena handlar om att regeringen bör låta analysera uppdragstagarnas ställning i arbetslöshetsförsäkringen och återkomma till riksdagen i frågan (bet. 2009/10:AU13 punkt 2, rskr. 2009/10:275). Det andra handlar om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som ger arbetslösa rätt att begränsa sitt arbetssökande under de första 100 dagarna (bet. 2010/11:AU9 punkt 4, rskr. 2010/11:279). Tillkännagivandena behandlas i avsnitt 5.4.2 respektive 10.2.5 i propositionen.

Propositionens huvudsakliga innehåll

I propositionen lämnas förslag till en ny lag om arbetslöshetsförsäkring. Det föreslås att rätten till arbetslöshetsersättning ska baseras på inkomster och att den som ansöker om arbetslöshetsersättning ska uppfylla ett inkomstvillkor. Samma inkomster som har använts för att kvalificera sig för rätt till arbetslöshetsersättning föreslås användas vid beräkningen av ersättningens storlek. Beräkningen av arbetslöshetsersättningen föreslås göras per månad. Det föreslås också att arbetslöshetsersättning ska lämnas med olika ersättningsnivåer utifrån tiden som en sökande har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa. Det föreslås även att arbetslöshetsersättningen ska trappas ned under tiden sökanden är arbetslös och att ersättningsperiodens längd ska differentieras utifrån sökandens arbetsmarknadsförankring. Vidare föreslås att det införs en bestämmelse om att förvaltningslagen (2017:900) ska tillämpas när en arbetslöshetskassa handlägger ärenden, om inte något annat följer av bestämmelser i den nya lagen. Det föreslås att den övre åldersgränsen för rätt till arbetslöshetsersättning ska vara 66 år. Från och med den 1 januari 2026 ska den knytas till riktåldern för pension enligt socialförsäkringsbalken. Det föreslås även följdändringar i andra lagar.

Den nya lagen och följdändringarna föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025.

Utskottets överväganden

Inledning

Betänkandet är disponerat så att utskottet inleder med att behandla regeringens lagförslag och ett motionsyrkande där det föreslås att riksdagen ska avslå regeringens proposition. Därefter behandlas motionsyrkanden som innehåller förslag på tillkännagivanden till regeringen.

Regeringens lagförslag

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen antar regeringens lagförslag. Därmed avslår riksdagen ett motionsyrkande om att avslå propositionen.

Jämför reservation 1 (V) och särskilt yttrande 1 (S) och 2 (MP).

Propositionen

Behovet av förändringar av arbetslöshetsförsäkringen

Regeringen understryker att arbetslöshetsförsäkringen bygger på historiskt förankrade och allttjämt relevanta principer. Arbetslöshetsförsäkringen bör således enligt regeringen även i fortsättningen vara en omställningsförsäkring för den som har förlorat sitt arbete och söker ett nytt.

Enligt regeringen finns det dock utmaningar i några av de mest centrala delarna av arbetslöshetsförsäkringen. Flera av utmaningarna är förknippade med den betydelse som uppgifter om arbetad tid i dag har vid prövningen av rätten till och beräkningen av arbetslöshetsersättning. Regeringen konstaterar att nya förutsättningar att hantera dessa utmaningar har skapats genom den reform som gjorts på skatteområdet om uppgifter på individnivå i arbetsgivardeklarationen.

Regeringen konstaterar att dagens arbetslöshetsförsäkring är bäst anpassad för arbetslösa som har haft en stadigvarande anknytning till arbetsmarknaden. Det nuvarande kvalificeringsvillkoret, dvs. arbetsvillkoret, men också det medlemsvillkor som har betydelse för rätten till inkomstrelaterad ersättning medför i vissa fall omotiverade skillnader mellan olika sökandes rätt till arbetslöshetsersättning. Det är enligt regeringen viktigt att arbetslöshetsförsäkringen fungerar väl både för den som är arbetslös och kommer från reguljära anställningsförhållanden och för den som kommer från inte lika traditionella anställningsformer.

I en arbetslöshetsförsäkring som ger ekonomiskt stöd vid omställning från ett arbete till ett annat är det enligt regeringen mer ändamålsenligt att mäta sökandens förvärvsarbete före arbetslösheten genom inkomster från arbetet än

genom arbetad tid. Det är enligt regeringen rimligt att det som arbetslöshetsförsäkringen ersätter är förlusten av den förvärvsinkomst som en sökande har haft före arbetslösheten. Enligt regeringen är det vidare angeläget att stärka och tydliggöra omställningsprincipen i arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen betonar även vikten av att förbättra förutsättningarna för en effektiv administration av arbetslöshetsförsäkringen, liksom förutsättningarna för kontroll och möjligheterna att motverka felaktiga utbetalningar.

En ny lag om arbetslöshetsförsäkring

Att arbetslöshetsförsäkringen bör baseras på inkomster i stället för arbetad tid innebär enligt regeringen inte någon principiell förändring av försäkringen utan handlar i grunden om ett annat, men i flera avseenden betydligt mer tillförlitligt, sätt att mäta sökandens arbetsmarknadsförankring. En övergång från arbetad tid till inkomster vid prövningen av rätten till arbetslöshetsersättning och ersättningens storlek påverkar dock centrala delar av lagen om arbetslöshetsförsäkring. Det nuvarande arbetsvillkoret behöver ersättas av ett nytt kvalifikationsvillkor baserat på inkomster. Om arbetad tid inte längre är relevant för beräkningen av ersättningens storlek försvinner också uppdelningen i en grundförsäkring och en inkomstbortfallsförsäkring och nya gemensamma regler för beräkning och minskning av arbetslöshetsersättningen behöver införas. En övergång i arbetslöshetsförsäkringen från arbetad tid till inkomster innebär ett antal materiella förändringar som skulle kräva en omfattande omarbetning av den nuvarande lagen om arbetslöshetsförsäkring. Regeringens bedömning är därmed att den nuvarande lagen bör ersättas av en ny lag som alljämt bör benämnas lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Följande redogörelse för propositionens innehåll utgår i huvudsak från den föreslagna lagens innehåll och rubrikerna för de elva kapitel som lagen föreslås vara indelad i.

Inledande bestämmelser (1 kap.)

Regeringen anser att arbetslöshetsförsäkringens funktion som inkomstbortfallsförsäkring och dess syfte att ge arbetslösa ekonomiskt stöd under omställning mellan arbeten uttryckligen bör framgå i en bestämmelse i inledningen av den nya lagen. Genom en sådan bestämmelse framhävs försäkringens principiella grund, dvs. vad som skiljer arbetslöshetsersättning från ersättning av annat slag. Regeringen anser också att det av pedagogiska skäl är lämpligt att ha med en upplysning om arbetslöshetskassornas roll i bestämmelsen.

I det inledande kapitlet föreslår regeringen också en upplysningsbestämmelse om det intyg som krävs för att med bibehållen rätt till arbetslöshetsersättning söka arbete i något annat land. Det föreslås även en bestämmelse om att lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt ska tillämpas på arbetslöshetsersättning enligt den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring. Bestämmelsen motsvarar den nuvarande ordningen.

Grundläggande förutsättningar för rätt till arbetslöshetsersättning (2 kap.)

De grundläggande förutsättningarna för rätt till arbetslöshetsersättning i den nya lagen föreslås i huvudsak vara desamma som i dag. Sådana förutsättningar regleras på olika ställen i den nuvarande lagen och finns också till viss del i förordning och myndighetsföreskrifter. Enligt regeringen bör förutsättningarna i stället regleras samlat i den nya lagen.

Enligt regeringen ska det i likhet med vad som gäller i dag finnas ett antal allmänna villkor som ska vara uppfyllda under hela arbetslösheten för att ge rätt till arbetslöshetsersättning. Det ska följaktligen krävas att sökanden är arbetsför och oförhindrad att ta ett arbete, är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen och i övrigt står till arbetsmarknadens förfogande.

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning ska det vidare krävas att sökanden har fyllt 20 år. Rätten till ersättning ska upphöra vid månadskiftet före den månad då sökanden fyller 66 år. Från och med den 1 januari 2026 ska rätten till ersättning upphöra vid månadskiftet före den månad då sökanden uppnår riktåldern för pension enligt socialförsäkringsbalken.

Utöver dessa allmänna villkor för rätt till arbetslöshetsersättning föreslås särskilda bestämmelser för vissa sökande. Sådana föreslås för följande kategorier av sökande:

- sökande som är tjänstlediga
- sökande som är företagare
- sökande som deltar i utbildning
- sökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program
- sökande som får avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd
- sökande som får lönegaranti
- sökande som har uteslutits ur en arbetslöshetskassa.

Bestämmelser med de grundläggande förutsättningarna för rätt till arbetslöshetsersättning finns samlade i den nya lagens andra kapitel. För att få en fullständig bild av vad som förväntas av en sökande som gör anspråk på ersättning pekar regeringen på att hänsyn även måste tas till reglerna om sanktioner, dvs. framför allt varning och avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning, vilka finns i den nya lagens sjunde kapitel.

Krav på tidigare inkomster för rätt till arbetslöshetsersättning (3 kap.)

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning föreslås i den nya lagen att det nu gällande arbetsvillkoret ska ersättas av ett krav på att sökanden ska ha haft vissa inkomster av förvärsarbete före arbetslösheten, ett s.k. inkomstvillkor. Bestämmelser om krav på inkomster av förvärsarbete för rätt till arbetslöshetsersättning och fastställande av ramtid för prövningen av ett inkomstvillkor finns i den nya lagens tredje kapitel.

Rätten till arbetslöshetsersättning bör enligt regeringen vara förbehållen den som över tid har haft inkomster av förvärvsarbete i en sådan omfattning att det vid arbetslöshet är rimligt att ersätta inkomstbortfallet. Utöver krav på en viss minsta sammanlagd inkomst av förvärvsarbete anser regeringen att det också ska ställas krav på att sökanden ska ha haft inkomster av förvärvsarbete under ett visst antal månader.

Ett inkomstvillkor föreslås kunna uppfyllas på två sätt, antingen genom att uppfylla ett inkomstvillkor enligt huvudregeln eller genom den s.k. alternativregeln. Ett inkomstvillkor enligt huvudregeln ska anses uppfyllt om sökanden inom en ramtid har haft en viss minsta sammanlagd inkomst av förvärvsarbete och en viss minsta inkomst av förvärvsarbete per månad under minst fyra månader. Enligt den föreslagna alternativregeln gäller att om en sökande inte uppfyller kravet på en minsta sammanlagd inkomst av förvärvsarbete enligt huvudregeln, ska ett inkomstvillkor ändå vara uppfyllt om sökanden under minst fyra sammanhängande månader inom ramtiden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs enligt huvudregeln.

Särskilda bestämmelser föreslås för beräkningen av inkomster för den som har varit företagare. När det gäller kravet på inkomster föreslås även bestämmelser som anger att vissa ersättningar ska jämföras med inkomster av förvärvsarbete samt att vissa inkomster och ersättningar inte får beaktas när ett inkomstvillkor prövas.

Storleken på de belopp som ska krävas för att uppfylla ett inkomstvillkor bör enligt regeringen fastställas genom förordning.

För prövningen av ett inkomstvillkor ska en ramtid fastställas, dvs. den tid inom vilken sökanden ska ha haft inkomster av förvärvsarbete i sådan omfattning att ett inkomstvillkor är uppfyllt. Ramtiden föreslås i princip fylla samma funktion som den gör i dagens försäkring, dvs. sätta en borte gräns för den arbetsmarknadsförankring som sökanden kan grunda sin ersättningsrätt på. Utöver en huvudregel för ramtidens fastställande föreslår regeringen att det liksom i dag ska finnas särskilda bestämmelser om ramtid för vissa situationer. Huvudregeln för ramtidens fastställande föreslås vara de tolv månader som närmast föregår den månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för. Under vissa förutsättningar ska ramtidens startpunkt dock kunna flyttas bakåt. Vid fastställandet av ramtiden ska vidare vissa skyddsvärda förhållanden under vissa förutsättningar kunna räknas som överhoppningsbar tid. Överhoppningsbar tid ska enligt regeringens förslag i likhet med nuvarande regelverk bedömas månadsvis.

Den överhoppningsbara tiden ska enligt regeringens förslag som huvudregel sammanlagt få vara längst 60 månader. Vid vistelse utomlands som medföljare föreslås att den överhoppningsbara tiden ska få vara längst 120 månader.

Tid med arbetslöshetsersättning (4 kap.)

När en sökande har uppfyllt ett inkomstvillkor ska en ersättningsperiod fastställas. Enligt regeringen bör ersättningsperioden även framöver mätas i ersättningsdagar. I dagens arbetslöshetsförsäkring är omställningstiden 300 ersättningsdagar för alla som har rätt till arbetslöshetsersättning. I den nya lagen föreslås i stället olika bestämmelser om ersättningsperiodens längd beroende på sökandens tidigare inkomster av förvärsarbete och beroende på enligt vilken bestämmelse som sökanden har uppfyllt ett inkomstvillkor. Regeringen anser att det bör finnas ett principiellt samband mellan förankringen på arbetsmarknaden, mätt i antalet månader med minsta inkomst av förvärsarbete per månad, och ersättningsperiodens längd. Antalet månader med inkomster bör enligt regeringen påverka ersättningsperiodens längd.

Enligt regeringens förslag ska en ersättningsperiod om 300, 200 eller 100 ersättningsdagar fastställas för en sökande som har uppfyllt ett inkomstvillkor enligt huvudregeln. Förslaget syftar till att stärka omställningsprincipen och grundar sig på bedömningen att den som har en stark arbetsmarknadsförankring bör få en längre tid med arbetslöshetsersättning än den som har en svagare förankring och behöver mer stöd i sin omställning.

För en sökande som har uppfyllt ett inkomstvillkor enligt alternativregeln föreslås att ersättningsperioden ska vara 66 ersättningsdagar.

En ersättningsperiod ska enligt regeringens förslag inte få påbörjas innan en karenstid om två dagar med arbetslöshet har förflutit. För att en sökande ska kunna få arbetslöshetsersättning efter ersättningsperiodens slut bör det som i dag krävas att sökanden har en ny förankring på arbetsmarknaden som kan grunda rätt till arbetslöshetsersättning.

Beräkning av arbetslöshetsersättning (5 kap.)

Regeringens förslag om ett inkomstvillkor får konsekvenser även för beräkningen av ersättningsens storlek. När arbetad tid inte längre ska användas som mått på arbetsmarknadsförankring och ligga till grund för rätten till arbetslöshetsersättning är det enligt regeringen inte heller ändamålsenligt att använda uppgifter om arbetad tid för att beräkna ersättningsens storlek. Inriktningen ska i stället vara att stärka inkomstbortfallsprincipen genom att använda inkomster i stället för arbetad tid som grund för beräkningen av ersättningsens storlek för alla som har rätt till arbetslöshetsersättning.

Vidare anser regeringen att det finns skäl att frånga dagens system med dagpenningbelopp och veckoberäkning och i stället övergå till att beräkna ersättningen per månad. Det stämmer bättre överens med en arbetslöshetsförsäkring med fokus på inkomstbortfall eftersom de allra flesta på arbetsmarknaden får månadslön. Regeringen föreslår att sökandens tidigare inkomster av förvärsarbete ska beräknas i form av ett månadsbelopp, en s.k. ersättningsgrundande inkomst.

När det gäller ersättningsnivån föreslår regeringen att en sökandes tid med medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa ska fortsätta att ha

betydelse för hur arbetslöshetsersättningen bestäms men på ett sätt som bättre återspeglar att det handlar om en inkomstbortfallsförsäkring. Tiden med medlemskap föreslås påverka sökandens ersättningsnivå i form av hur stor procentuell andel av sökandens ersättningsgrundande inkomst som arbetslöshetsersättningen ska beräknas på. Ersättningsnivån ska fastställas till 80, 60 eller 50 procent beroende på om och hur länge den sökande har uppfyllt kravet på medlemskap. För det fall en tidigare fastställd ersättningsgrundande inkomst används för en ny ersättningsperiod föreslås ersättningsnivån vara 5 procentenheter lägre än den senast fastställda ersättningsnivån.

Regeringen föreslår också en nedtrappning av ersättningsnivån efter en viss tid med arbetslöshetsersättning. Enligt förslaget ska ersättningsnivån trappas ned med 10 procentenheter efter 100 ersättningsdagar och med ytterligare 5 procentenheter efter 200 ersättningsdagar. Det innebär alltså att ersättningsnivån, till skillnad från den ersättningsgrundande inkomsten, kommer att kunna förändras under ersättningsperiodens gång.

Minskning av arbetslöshetsersättning (6 kap.)

Regeringen konstaterar att det liksom i det nuvarande regelverket behöver finnas regler för hur arbetslöshetsersättningen ska minskas om sökanden inte är helt arbetslös eller av något annat skäl inte har rätt till hel ersättning. I den nya lagens sjätte kapitel föreslås således bestämmelser om när arbetslöshetsersättningen ska minskas. Det handlar bl.a. om minskningsregler på grund av inkomst av förvärvsarbete samt bestämmelser för den som samtidigt får arbetslöshetsersättning och pension eller ersättning på grund av arbetslöshet från någon annan än arbetslöshetskassan. Kapitlet innehåller också bestämmelser om hur ersättningsdagar i ersättningsperioden ska förbrukas när arbetslöshetsersättningen har minskats.

Sanktioner (7 kap.)

När det gäller behovet av ett sanktionssystem kopplat till arbetslöshetsförsäkringen anser regeringen att det behövs ett system med proportionerliga följder när sökandens agerande inte överensstämmer med de allmänna villkoren för rätt till arbetslöshetsersättning. Systemet bör även motverka att sökanden frivilligt blir arbetslös eller fortsätter att vara arbetslös.

Regeringen anser att de sanktioner som finns i den nuvarande lagen om arbetslöshetsförsäkring är ändamålsenliga. Regeringen föreslår därför i den nya lagens sjunde kapitel att varning, avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning och fränkännande av rätt till arbetslöshetsersättning även i fortsättningen ska vara de sanktioner som gäller. Ett beslut om avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning och fränkännande av rätt till arbetslöshetsersättning ska innebära att sökanden inte har rätt till ersättning under ett visst antal dagar. Vid fränkännande ska dessa dagar i en pågående eller efterföljande ersättningsperiod förbrukas.

Varning och avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning kan bli aktuellt om sökanden missköter arbetssökandet, förlänger tiden i arbetslöshet eller orsakar sin arbetslöshet. Frånkännande av rätt till arbetslöshetsersättning kan bli följden om sökanden lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter och även i de fall sökanden låtit bli att anmäla vissa ändrade förhållanden.

Återbetalningsskyldighet och återkrav (8 kap.)

Enligt regeringens bedömning är nuvarande bestämmelser om återbetalningsskyldighet ändamålsenliga och det finns inte skäl att i sak frångå den ordning som gäller i dag. En mottagare av arbetslöshetsersättning ska således vara återbetalningsskyldig om

- mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller inte lämna de uppgifter och göra de anmälningar som mottagaren är skyldig att göra eller på något annat sätt har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp
- ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och mottagaren har insett eller skäligen borde ha insett detta eller
- mottagaren senare har fått lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid som den utbetalda ersättningen.

En bestämmelse som anger dessa förutsättningar för återbetalningsskyldighet föreslås i den nya lagens åttonde kapitel. I kapitlet föreslås även bestämmelser om återkrav av felaktigt utbetalda belopp, avbetalning och anstånd, dröjsmålsränta, avstående från återkrav, avdrag på arbetslöshetsersättning och om verkställbarheten av en arbetslöshetskassas beslut om återkrav av arbetslöshetsersättning.

Uppgiftsskyldighet (9 kap.)

Regeringen konstaterar att arbetslöshetskassor och berörda myndigheter har ett stort behov av uppgifter om enskilda för att kunna handlägga sina ärenden. Många av de uppgifter som en arbetslöshetskassa behöver om enskilda finns hos andra arbetslöshetskassor och myndigheter där de också kan omfattas av sekretess. För att bryta sekretessen och på så vis möjliggöra ett informationsutbyte mellan arbetslöshetskassor och berörda myndigheter finns det i dag bestämmelser om uppgiftsskyldighet inom och i anslutning till regelverket för arbetslöshetsförsäkringen. Regeringen föreslår att den nya lagens nionde kapitel ska innehålla sådana bestämmelser om uppgiftsskyldighet.

Regeringen menar att informationsutbytet behöver regleras för att myndigheterna och arbetslöshetskassorna ska kunna handlägga sina ärenden och fullgöra sina respektive uppdrag på ett effektivt och ändamålsenligt sätt. Regeringens förslag avser de fall då annat författningsstöd saknas för att säkerställa att myndigheterna och arbetslöshetskassorna får den information som de behöver. Därigenom undanröjs eventuella sekretesshinder och det ges ett tydligt stöd för den personuppgiftsbehandling som uppgiftsöverföringen

kan medföra. Vidare kommer det att stå klart för utlämnande myndigheter och arbetslöshetskassor att de ansvarar för uppgiftslämnandet. Kapitlet innehåller även en bestämmelse om uppgiftsskyldighet för arbetsgivare och uppdragsgivare till arbetslöshetskassor i vissa fall.

Regeringen noterar i sammanhanget att flera reformarbeten som gäller informationsutbyte mellan myndigheter och andra organ pågår och nämner bl.a. en ny lag om uppgiftsskyldighet för att motverka felaktiga utbetalningar från välfärdssystemen samt fusk, regelöverträdelse och brottslighet i arbetslivet.

Handläggning av ärenden (10 kap.)

När det gäller handläggningen av ärenden enligt den nya lagen gör regeringen bedömningen att det finns ett behov av tydligare handläggningsregler. Regeringen ser fördelar med att anpassa bestämmelserna om handläggningen till de som gäller myndighetsutövning i stort, men framhåller samtidigt att det är viktigt att det finns möjlighet att ha särregleringar i den nya lagen när det bedöms vara nödvändigt. Regeringen föreslår således en bestämmelse som anger att förvaltningslagen ska tillämpas när arbetslöshetskassan handlägger ärenden enligt den nya lagen, om inte något annat följer av bestämmelserna i den nya lagen. När förvaltningslagen tillämpas ska gälla att arbetslöshetskassan ska jämföras med en myndighet.

Regeringen bedömer att det finns behov av att i den nya lagen särskilt reglera vissa handläggningsfrågor som är specifika för arbetslöshetsförsäkringen. Särskilda bestämmelser föreslås således i kapitlet om handläggning (10 kap.) och omprövning och överklagande (11 kap.). De handläggningsfrågor som regleras särskilt i tionde kapitlet handlar bl.a. om vad en ansökan om arbetslöshetsersättning ska innehålla och när den ska göras samt när interimistiska beslut får meddelas.

Omprövning och överklagande (11 kap.)

Regeringen framhåller att tyngdpunkten i det rättsliga förfarandet inom arbetslöshetsförsäkringen även i fortsättningen bör ligga på den första instansen, dvs. hos arbetslöshetskassan, för att undvika onödiga och tidskrävande domstolsprövningar. Regeringen föreslår därför att bestämmelser om omprövning som delvis motsvarar dagens ordning ska införas i den nya lagen och att ett beslut inte kan omprövas om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet.

När det gäller överklaganden ska en arbetslöshetskassas beslut i ärenden om arbetslöshetsersättning enligt den nya lagen få överklagas till allmän förvaltningsdomstol, om inte något annat följer av lagen om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt. Prövningstillstånd ska krävas vid överklagande till kammarrätten.

Ändringar i andra lagar

Regeringen föreslår ändringar i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor som handlar om dels beräkningsunderlaget för den finansieringsavgift som ska betalas av arbetslöshetskassorna, dels frågan om medlemskap i en arbetslöshetskassa efter arbete i en annan medlemsstat. Regeringen föreslår även en ändring i den s.k. införandelagen (SFS 1997:240). Den aktuella ändringen innebär att arbetslöshetskassor som har registrerats med stöd av äldre lagstiftning ska anses registrerade med rätt att handha arbetslöshetsförsäkringen enligt den nya lagen.

Regeringen konstaterar vidare att det är nödvändigt att göra följdändringar i ett antal lagar i vilka det finns hänvisningar till den nuvarande lagen om arbetslöshetsförsäkring. I de paragrafer som ändras föreslår regeringen samtidigt vissa språkliga och redaktionella justeringar. De lagar som berörs av följdändringar är socialförsäkringsbalken, lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta, lagen om arbetslöshetskassor, lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift, inkomstskattelagen (1999:1229), lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter, lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten, lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen samt offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Ikraftträdande- och övergångsbestämmelser

Ikraftträdande

Den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring och ändringar i andra lagar föreslås träda i kraft den 1 oktober 2025, då lagen om arbetslöshetsförsäkring föreslås upphöra att gälla. Ändringen av den övre åldersgränsen för rätt till arbetslöshetsersättning föreslås träda i kraft den 1 januari 2026.

Övergångsbestämmelser

Den upphävda lagen om arbetslöshetsförsäkring föreslås gälla för den som har en pågående ersättningsperiod vid ikraftträdandet. Bestämmelserna om företagares arbetslöshet i den upphävda lagen föreslås dessutom fortfarande gälla t.o.m. den 30 september 2026 för företagare som bedriver fiske för sin huvudsakliga försörjning och som är medlemmar i en arbetslöshetskassa med yrkesfiske som verksamhetsområde. Äldre bestämmelser om den övre åldersgränsen för rätt till arbetslöshetsersättning föreslås fortfarande gälla för den som har fyllt 66 år före den 1 januari 2026. Äldre bestämmelser föreslås fortfarande gälla i övrigt för arbetslöshetsersättning enligt den upphävda lagen om arbetslöshetsförsäkring.

Redovisning av tillkännagivanden från riksdagen

Riksdagen har tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen bör låta analysera uppdragstagarnas ställning i arbetslöshetsförsäkringen och återkomma till riksdagen i frågan (bet. 2009/10:AU13 punkt 2, rskr. 2009/10:275). Riksdagen har även tillkännagett för regeringen vad utskottet anför om att regeringen bör återkomma till riksdagen med lagförslag som ger arbetslösa rätt att begränsa sitt arbetssökande under de första 100 dagarna (bet. 2010/11:AU9 punkt 4, rskr. 2010/11:279).

Tillkännagivandet om uppdragstagarnas ställning i arbetslöshetsförsäkringen behandlas i propositionens avsnitt 5.4.2. Regeringen anser att frågan om uppdragstagares ställning i arbetslöshetsförsäkringen fortfarande är komplex. En reglering av t.ex. hur många uppdragsgivare en sökande får ha och med vilken frekvens riskerar att motverka en dynamisk arbetsmarknad snarare än att underlätta för den. En tydligare lagreglering med uttryckliga kriterier skulle enligt regeringen även snabbt riskera att vara daterad. Det är enligt regeringen i stället viktigt att frågan om gränsdragningen mellan arbetstagare och företagare i arbetslöshetsförsäkringen kan avgöras genom en samlad bedömning av samtliga omständigheter i det enskilda fallet. Regeringen gör bedömningen att självständiga uppdragstagare, liksom i dag, bör betraktas som företagare enligt den nya lagen.

Tillkännagivandet om den s.k. 100-dagarsregeln behandlas i propositionens avsnitt 10.2.5. Med hänvisning särskilt till att arbetslöshetsförsäkringen ska bidra till att tiden i arbetslöshet blir så kort som möjligt gör regeringen den samlade bedömningen att det inte bör återinföras en generell 100-dagarsregel.

Regeringens bedömning är att de båda tillkännagivandena är slutbehandlade.

Motionen

I kommittémotion 2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 1 föreslår motionärerna att riksdagen ska avslå regeringens proposition. Enligt motionärerna bör rätten till arbetslöshetsersättning även fortsättningsvis grundas på ett arbetsvillkor i stället för ett inkomstvillkor. Motionärerna anser vidare att fler löntagare behöver omfattas av försäkringen, att en högre andel av de arbetslösa behöver få 80 procent av sin tidigare lön i ersättning, att ersättningsnivåerna behöver höjas och indexeras samt att den successiva nedtrappningen av arbetslöshetsersättningen bör slopas. Regeringens proposition innehåller inga förslag i denna riktning och bör enligt motionärerna därför avslås.

Utskottets ställningstagande

Utskottet vill inledningsvis betona den viktiga och centrala roll som arbetslöshetsförsäkringen har inom arbetsmarknadspolitiken som omställningsförsäkring för den som har förlorat sitt arbete och söker ett nytt. En fungerande

arbetslöshetsförsäkring verkar också som en automatisk stabilisator som upprätthåller enskildas konsumtionsförmåga och den inhemska köpkraften vid konjunkturnedgångar.

Som regeringen framhåller bör arbetslöshetsförsäkringens grundläggande funktion värnas samtidigt som det finns delar av försäkringen som bör förändras för att på ett bättre sätt bidra till omställning mellan arbeten vid arbetslöshet. Utskottet instämmer med regeringen om vikten av att arbetslöshetsförsäkringen fungerar väl både för den som är arbetslös och kommer från reguljära arbetsförhållanden och för den som kommer från inte lika traditionella anställningsformer. Att lägga inkomster i stället för arbetad tid till grund för rätten till arbetslöshetsersättning och utforma systemet så att fler personer omfattas är enligt utskottet en viktig och välkommen reform av arbetslöshetsförsäkringen.

En bärande utgångspunkt i arbetslöshetsförsäkringen är dess funktion som omställningsförsäkring. En naturlig del i arbetslöshetsförsäkringen är således att den bör vara utformad så att sökande ges incitament att korta tiden i arbetslöshet. Utskottet välkomnar därför att det i regeringens förslag finns ekonomiska incitament för sökande att vidta de åtgärder som krävs för att så snabbt som möjligt få ett nytt arbete.

Utskottet delar vidare regeringens bedömning att nuvarande sanktioner kopplade till arbetslöshetsförsäkringen är ändamålsenliga och därför bör kvarstå i den nya lagen. Utskottet vill i sammanhanget understryka att det är betydelsefullt för arbetslöshetsförsäkringens funktionssätt och infriandet av förväntningarna på reformen att sanktionerna används fullt ut. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen har visat på brister i regeltillämpningen hos såväl Arbetsförmedlingen som arbetslöshetskassorna.

I likhet med regeringen anser utskottet också att det är angeläget att förbättra förutsättningarna för en mer effektiv och enkel administration av arbetslöshetsförsäkringen. Att använda sig av uppgifter om ersättning för arbete som har lämnats i arbetsgivardeklarationer bedöms medföra en rad positiva effekter, såsom effektivare administration för arbetslöshetskassorna, lättare för individen att förutse sitt försäkringsskydd och större möjligheter att motverka felaktiga utbetalningar.

När det gäller de invändningar som framförs i kommittémotion 2023/24:2881 (V) yrkande 1 och som ger motionärerna anledning att föreslå avslag på regeringens proposition kan konstateras att det bland övriga partier finns ett brett stöd för den föreslagna övergången till en arbetslöshetsförsäkring där sökandens förankring på arbetsmarknaden mäts genom inkomster av förvärvsarbete i stället för genom arbetad tid. Enligt utskottet har regeringen lagt fram ett väl avvägt förslag till ny lag om arbetslöshetsförsäkring som tydligt stärker arbetslinjen och som hanterar de utmaningar som varit förknippade med den betydelse som uppgifter om arbetad tid i dag har vid prövningen av rätten till och beräkningen av arbetslöshetsersättning.

Utskottet föreslår sammanfattningsvis att riksdagen antar regeringens lagförslag av de skäl som anförs i propositionen, men med en mindre språklig

korrigeringsfråga som framgår av utskottets förslag till riksdagsbeslut. Motion 2023/24:2881 (V) yrkande 1 bör därmed avslås.

Avslutningsvis har utskottet inget att invända mot regeringens redovisning av tillkännagivandena om uppdragstagarnas ställning i arbetslöshetsförsäkringen och om den s.k. 100-dagarsregeln.

Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning.

Jämför reservation 2 (S), 3 (V), 4 (C) och 5 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) anser motionärerna att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett omarbetat lagförslag. Motionärerna motsätter sig förslaget om nedtrappning efter 100 dagars arbetslöshet (yrkande 1). Förslaget innebär enligt motionärerna rejäla försämringar för många jämfört med i dag, inte minst för kvinnor i arbetaryrken. Motionärerna tar vidare upp utformningen av den nya s.k. alternativregeln och framhåller att det är viktigt att säkerställa att individer som kvalificerar sig via denna regel och bedöms vara i behov av arbetsmarknadspolitiska insatser får möjlighet att ta del av dessa och lämplig ersättning när rätten till arbetslöshetsersättning upphör (yrkande 4).

I kommittémotion 2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2 anser motionärerna att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett lagförslag utformat utifrån följande utgångspunkter. Rätten till arbetslöshetsersättning bör baseras på arbetad tid med en utformning av arbetsvillkoret som gör att fler löntagare kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning. Vidare bör tid med graviditetspenning, föräldrapenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, närståendepenning och sjuklön räknas in i arbetstiden de månader som inte kan räknas som överhoppningsbar tid. När sådan tid räknas in i arbetstiden bör det vidare vara den underliggande lönen, inte den tillfälliga ersättningen, som ligger till grund för arbetslöshetsersättningen. För att undvika att försäkringen tappar i värde vid kortvarig sjukdom, föräldraledighet m.m. bör den överhoppningsbara tiden räknas månadsvis. Vidare bör arbetssökande med barn under 18 år ges möjlighet till en förlängning av ersättningsperioden med 150 dagar. Därtill bör den s.k. 100-dagarsregeln återinföras i arbetslöshetsförsäkringen.

I kommittémotion 2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C) har motionärerna synpunkter på takbeloppen i arbetslöshetsförsäkringen. De anser att regeringen har gått på tvären mot vad arbetslinjen borde innebära genom att

permanenta de tillfälligt höga tak i försäkringen som fanns under pandemin. Motionärerna menar att dessa belopp behöver justeras.

I kommittémotion 2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) har motionärerna ett antal förslag om hur arbetslöshetsförsäkringen bör vara utformad och anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett omarbetat lagförslag. Motionärerna invänder mot den brantare nedtrappning i arbetslöshetsförsäkringen som föreslås i den nya lagen (yrkande 1). Enligt motionärerna bör inte heller ersättningsperiodens längd förkortas. Motionärerna anser att samma ersättningsperiod ska gälla för alla och vara 300 dagar (yrkandena 2 och 3). När det gäller åldersgränserna anser motionärerna att den nedre åldersgränsen bör tas bort och att den övre åldersgränsen bör följa rätten att kvarstå i anställning (yrkande 4). Motionärerna anser vidare att möjligheten till förlängning av ersättningsperioden för föräldrar till barn under 18 år bör behållas (yrkande 5). När det gäller de situationer som kan utgöra överhoppningsbar tid anser motionärerna att tid med konstnärsstipendier bör kunna räknas som sådan tid (yrkande 6). Tid med etableringsersättning bör enligt motionärerna också kunna räknas som överhoppningsbar tid (yrkande 10). När det gäller situationen att en person vistats utomlands som medföljare till biståndsarbetare anser motionärerna att det inte bör finnas någon gräns för hur lång den överhoppningsbara tiden kan vara (yrkande 11). När det gäller företagares rätt till arbetslöshetsersättning anser motionärerna att det tillfälliga undantag som gjordes under pandemin att vidta vissa marknadsföringsåtgärder bör permanentas (yrkande 7), att det ska vara möjligt att utföra enstaka uppdrag under ett tillfälligt uppehåll i verksamheten (yrkande 8) samt att det ska finnas möjlighet att utföra vissa åtgärder under avveckling av verksamheten (yrkande 9). Slutligen anser motionärerna att regeringen bör se över frågan om att införa ett studerandevillkor, dvs. att studier på lämpligt sätt ska kunna ligga till grund för arbetslöshetsersättning (yrkande 12).

Utskottets ställningstagande

Gemensamt för de motioner som utskottet behandlar i detta avsnitt är att de innehåller förslag om att arbetslöshetsförsäkringen framöver bör utformas på ett annat sätt än det som regeringen har föreslagit. Utskottet konstaterar att motionerna utgår från en rad skilda ingångsvärden. På ena kanten finns de motionärer som får betraktas som väsentligen tillfreds med den föreslagna lagstiftningen men menar att ersättningsnivåerna måste justeras ned. På andra kanten finns de motionärer som anser att arbetslöshetsförsäkringen bör reformeras till att vara betydligt generösare än i dag. Däremellan befinner sig de motionärer som i olika grad har invändningar mot skilda delar av regeringens förslag och anser att regeringen borde ha gjort andra vägval i vissa av sina bedömningar. När det gäller systemskiftet att övergå från ett arbetsvillkor till ett inkomstvillkor i försäkringen kan utskottet dock glädjande nog konstatera att det finns en bred majoritet bakom regeringens förslag.

Utskottet konstaterar att förslagen i de aktuella motionerna, med några undantag som utskottet kommer till nedan, har varit föremål för ingående överväganden i propositionen. Utskottet delar de bedömningar som regeringen gör och anser att regeringens förslag till ny lagstiftning är väl avvägt. Kommittémotionerna 2023/24:2884 (S) yrkande 1, 2023/24:2881 (V) yrkande 2 och 2023/24:2888 (MP) yrkandena 1–5 och 7–11 bör därmed avslås.

När det gäller ersättningsnivåerna inom arbetslöshetsförsäkringen, vilka det framförs synpunkter på i kommittémotion 2023/24:2886 (C), kan konstateras att det föreslagna regelverket för arbetslöshetsförsäkringen är utformat på så vis att den högsta ersättningsgrundande inkomsten är något som överlämnas till regeringen att bestämma genom förordning. De framförda synpunkterna är enligt utskottet sådana att de lämpligen beaktas i det kommande förordningsarbetet. Enligt utskottet finns därmed inte skäl att vidta någon åtgärd med anledning av den aktuella motionen, som därmed bör avslås.

När det gäller förslaget i kommittémotion 2023/24:2888 (MP) yrkande 6 om att perioder med stipendier för konstnärliga utövare bör kunna utgöra överhoppningsbar tid noterar utskottet att detta är en fråga som lyfts fram av några remissinstanser och att regeringen i propositionen bedömer att denna och vissa andra frågor när det gäller vad som bör kunna utgöra överhoppningsbar tid inte kan hanteras inom ramen för detta lagstiftningsärende. Utskottet utgår från att regeringen återkommer i annat sammanhang om den anser att det finns anledning att ändra eller komplettera bestämmelserna om överhoppningsbar tid. Vidare, när det gäller yrkande 12 i samma motion om att se över arbetslöshetsförsäkringen kopplad till studier, noterar utskottet även här att regeringen bedömer att frågan ligger utanför det aktuella lagstiftningsärendet. Utskottet tar i denna fråga fasta på principen att arbetslöshetsförsäkringen ska vara en omställningsförsäkring som riktar sig till den som har en tidigare förankring på arbetsmarknaden, och delar således inte motionärernas uppfattning att studier bör kunna ligga till grund för rätt till arbetslöshetsersättning. De båda yrkandena bör därmed avslås.

Avslutningsvis, när det gäller de farhågor som lyfts fram i kommittémotion 2023/24:2884 (S) yrkande 4 i fråga om den s.k. alternativregelns tillämpning och konsekvenser, vill utskottet understryka vikten av att noga följa upp effekterna av det nya regelverket. Till skillnad från motionärerna ser dock utskottet inte anledning att rikta något tillkännagivande till regeringen i frågan. Utskottet litar till att regeringen kommer att följa tillämpningen noga och vid behov vidta åtgärder. Även detta yrkande bör därmed avslås.

Analys och uppföljning

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår motionsyrkanden om analys och uppföljning.
Jämför reservation 6 (S) och 7 (MP).

Motionerna

I kommittémotion 2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) framställer motionärerna krav på att det ska göras en fördelningspolitisk analys av de nya nedtrappningsförslagen i förhållande till dagens regelverk (yrkande 2). Motionärerna anser vidare att det omedelbart bör göras en jämställdhetsanalys av propositionens konsekvenser i förhållande till dagens regelverk (yrkande 3). Motionärerna är djupt kritiska till att propositionen inte tydligare adresserar jämställdhetsaspekterna av de föreslagna ändringarna i arbetslöshetsförsäkringen och vill därför att man omedelbart tar fram en fördelningsprofil för regeringens förslag där man studerar vilka effekter reformen får jämfört med dagens regelverk, sett till både inkomstgrupper och kön.

I kommittémotion 2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) anser motionärerna att den nya lagen om arbetslöshetsförsäkring bör följas upp ur ett jämställdhetsperspektiv (yrkande 14). Motionärerna anser också att den nya lagen behöver följas upp när det gäller hur lagstiftningen slår för personer med funktionsnedsättning och personer med sjukersättning på deltid (yrkande 15).

Propositionen

Regeringens konsekvensbeskrivning av lagförslagen finns i propositionens avsnitt 18. Avsnittet är indelat i en rad underavsnitt och redogörelsen nedan är avgränsad till avsnittet om övergripande konsekvenser och de avsnitt som handlar om ekonomiska konsekvenser för individer respektive övriga konsekvenser när det gäller personer med funktionsnedsättning.

Övergripande konsekvenser (avsnitt 18.1)

När det gäller övergripande konsekvenser av den föreslagna nya lagen anför regeringen att de största materiella skillnaderna främst är att arbetslöshetsförsäkringen genom förslagen om inkomstvillkor och ersättningens storlek blir en samlad inkomstbortfallsförsäkring samt att ersättningsnivåerna och ersättningsperioden kommer att skilja sig mer åt mellan olika ersättningstagare.

En följd av flera av förslagen är vidare att arbetslöshetskassorna kommer att kunna använda sig av uppgifter om ersättning för arbete som har lämnats av arbets- och uppdragsgivare i arbetsgivardeklarationer till Skatteverket. Det bedöms enligt regeringen leda till en effektivare administration av arbetslöshetsförsäkringen, ökad förutsebarhet och större möjligheter att

motverka felaktiga utbetalningar. Förslaget bedöms dock inte förändra arbetslöshetsförsäkringens grundläggande funktion inom arbetsmarknadspolitiken.

Regeringen pekar i avsnittet på att det i propositionen endast är konsekvenserna av lagförslagen som redovisas.

Ekonomiska konsekvenser för individer (avsnitt 18.2.2)

När det gäller de ekonomiska konsekvenserna för individer skriver regeringen följande:

De ekonomiska konsekvenserna för individerna bestäms främst av villkoren för att kvalificera sig för arbetslöshetsersättning, ersättningens storlek och ersättningsperiodens längd. Regeringen bedömer att förutsättningarna för att även arbetslösa med svagare förankring på arbetsmarknaden ska kunna kvalificera sig för arbetslöshetsersättning ökar i och med förslaget, bl.a. eftersom det föreslås krävas färre månader med inkomster för att uppfylla ett inkomstvillkor än vad som i normalfallet krävs i antal månader med arbetad tid för att uppfylla dagens arbetsvillkor. Förslaget bedöms även öka förutsättningarna för en mer träffsäker styrning av hur många som kan kvalificera sig för rätt till arbetslöshetsersättning, eftersom det är lättare att beräkna hur många som har haft vissa inkomster av förvärsarbete än hur många som har arbetat ett visst antal timmar.

När det gäller jämställdheten mellan kvinnor och män kan skillnaderna i inkomster, som *Skatteverket* och *Socialstyrelsen* påpekar, påverka rätten till arbetslöshetsersättning, men utfallet beror främst på vilka beloppsgränser som bestäms för att en sökande ska uppfylla ett inkomstvillkor. Konsekvenserna för jämställdheten och vad som övrigt framkommer får därför beaktas i det kommande förordningsarbetet.

Regeringens förslag till minskningsregler vid deltidsarbete kan få påverkan på individens ekonomi, eftersom det föreslås att den som har inkomster av arbete ska få arbetslöshetsersättning för sitt inkomstbortfall. Det är en skillnad jämfört med i dag när arbetslöshetsersättningen beräknas utifrån ett arbetstidsbortfall. Den som har högre inkomster av deltidsarbete under arbetslösheten än före arbetslösheten kommer att få lägre arbetslöshetsersättning än i nuvarande försäkring och tvärtom.

Vissa sökande kan få arbetslöshetsersättning under kortare tid i dag, eftersom ersättningsperiodens längd föreslås bestämmas av sökandens arbetsmarknadsförankring, men det är även möjligt att vissa sökande som i dag står utan ersättning får någon ersättning snarare än ingen alls. Den nuvarande möjligheten till förlängning av ersättningsperioden för den som har barn under 18 år föreslås inte införas i den nya arbetslöshetsförsäkringen. Det faktiska utfallet av detta, som beror av flera faktorer, får beaktas i det kommande förordningsarbetet.

Personer med funktionsnedsättning (avsnitt 18.6.2)

När det gäller övriga konsekvenser av förslagen skriver regeringen följande om konsekvenser för personer med funktionsnedsättning:

Regeringens förslag är anpassat till att arbetsmarknaden kan se olika ut för olika individer och en minskad detaljreglering för individer som arbetar på ett annat sätt än vad som är normen. Ett exempel på det är att kravet på hur många timmar som sökanden ska vara arbetsför och oförhindrad att arbeta under en vecka tas bort. Det bedöms underlätta för personer, t.ex. med

funktionsnedsättning som förhindrar dem att arbeta under hela veckan, att uppfylla de allmänna villkoren.

Utskottets ställningstagande

Utskottet noterar att motionärerna i detta avsnitt anser att det finns skäl att dels analysera olika delar av regeringens förslag, dels ta initiativ till att följa upp och utvärdera hur det nya regelverket faller ut i vissa avseenden. Som utgångspunkt delar utskottet motionärernas syn på vikten av att kombinera förändringar av ett regelverk med både genomgripande analyser före och nödvändiga uppföljningar och utvärderingar efter att det förändrade regelverket är på plats. Utskottet uppfattar inte regeringen på något annat sätt än att den också delar denna grundläggande utgångspunkt.

När det gäller de krav på olika analyser av regeringens förslag som framställs i kommittémotion 2023/24:2884 (S) yrkandena 2 och 3 noterar utskottet att regeringen är tydlig med att det endast är konsekvenserna av de förslag som lämnas i propositionen som också redovisas där. Regelverket för arbetslöshetsförsäkringen är utformat på så vis att vissa belopp bestäms genom förordning, vilket av naturliga skäl ännu inte har skett. Utskottet konstaterar att det innebär att det ännu inte är möjligt att fullt ut bedöma konsekvenserna i de avseenden som efterfrågas av motionärerna. Utskottet utgår emellertid från att löpande konsekvensanalyser av förslagen har gjorts under beredningen och att konsekvensanalyser med anledning av det som kommer att föreslås i förordningar i vanlig ordning kommer att slutföras i samband med förordningsarbetet. Det finns därför inte skäl att ställa sig bakom motionsyrkandena som därmed bör avslås.

Inte heller när det gäller kommittémotion 2023/24:2888 (MP) yrkandena 14 och 15 ser utskottet att det finns skäl för något tillkännagivande till regeringen. Som anförts ovan är det visserligen rimligt att följa upp och utvärdera ny lagstiftning för att få vetskap om utfallet blev det som eftersträvades med reformen. Den nya arbetslöshetsförsäkringen skiljer sig inte i det avseendet från reformer inom andra områden. Utskottet menar dock att det i det här skedet, dvs. långt innan lagstiftningen ens trätt i kraft, inte finns skäl för att ställa den typen av specifika krav som motionärerna gör. Utskottet noterar i sammanhanget också att vissa konsekvenser för personer med funktionsnedsättning berörs av regeringen i propositionen. Det finns därför inte skäl att ställa sig bakom motionsyrkandena, som därmed bör avslås.

Utredning om ett sammanslaget trygghetssystem

Utskottets förslag i korthet

Riksdagen avslår ett motionsyrkande om en utredning om ett sammanslaget trygghetssystem.

Jämför reservation 8 (MP).

Motionen

I kommittémotion 2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) anser motionärerna att det bör tillsättas en utredning med uppdrag att föreslå ett sammanslaget trygghetssystem (yrkande 13). Enligt motionärerna bör arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen på sikt slås samman till en gemensam trygghetsförsäkring, s.k. arbetslivstrygghet, som sköts av en och samma myndighet.

Tidigare riksdagsbehandling

Ett motionsförslag (kommittémotion 2023/24:2677 av Annika Hirvonen m.fl. [MP] yrkande 13) om ett sammanhållet trygghetssystem för arbetslöshetsförsäkringen, sjukförsäkringen och försörjningsstödet har under innevarande riksmöte behandlats i socialförsäkringsutskottet (bet. 2023/24:SfU13 s. 15 f.). Socialförsäkringsutskottet avstyrkte förslaget. Riksdagen biföll utskottets förslag till beslut (prot. 2023/24:119).

Utskottets ställningstagande

Arbetslöshetsförsäkringen är ett av de grundläggande trygghetssystemen för enskilda i vårt land och har en central roll i arbetsmarknadspolitiken som omställningsförsäkring. Utskottet konstaterar att den omfattande förändring av systemet som regeringen nu genomför innebär att arbetslöshetsförsäkringen kommer att omfatta fler personer, framför allt genom att personer med svag förankring på arbetsmarknaden i fler fall än i dag kommer att få arbetslöshetsersättning.

Utskottet delar inte den uppfattning som framförs i kommittémotion 2023/24:2888 (MP) yrkande 13 om att det skulle finnas skäl att ta steg mot ett sammanslaget trygghetssystem där arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen slås samman till en gemensam trygghetsförsäkring. Utskottet vill poängtera att arbetslöshetsförsäkringen bygger på historiskt förankrade och alltjämt relevanta principer om att vara en omställningsförsäkring för den som har förlorat sitt arbete och söker ett nytt. Utskottet konstaterar att den förändring som nu genomförs innebär att arbetslöshetsförsäkringens roll som omställningsförsäkring stärks. Det sker samtidigt som den väl inarbetade ordningen med arbetslöshetsförsäkringen som en fristående del av vårt

trygghetssystem behålls. Utskottet anser att detta är en väl avvägd ordning. Motionsyrkandet bör därför avslås.

Reservationer

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (V)

av Ciczie Weidby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 1 borde ha följande lydelse:

Riksdagen avslår regeringens förslag.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 1 och avslår proposition 2023/24:128 punkterna 1–12.

Ställningstagande

En arbetslöshetsförsäkring som ger inkomsttrygghet vid arbetslöshet är avgörande för att skapa starka och trygga löntagare. Arbetslöshetsförsäkringen har flera syften. För den enskilde löntagaren ger arbetslöshetsförsäkringen inkomsttrygghet i övergången från ett arbete till ett annat. För löntagarna som kollektivt bidrar försäkringen till att förhindra underbudskonkurrens och att upprätthålla löner på en anständig nivå också i tider av hög arbetslöshet. Arbetslöshetsförsäkringen har även en viktig roll i samhällsekonomin. Den dämpar konjunkturedgångar, förbättrar arbetsmarknadens funktionssätt, har en positiv effekt på produktiviteten, ökar arbetskraftsutbudet och bidrar till ökad jämlikhet.

För att den som förlorar jobbet ska kunna få goda möjligheter att antingen ställa om eller hitta ett jobb som motsvarar dennes kompetens behöver arbetslöshetsförsäkringen ge en rimlig ersättning. Så ser arbetslöshetsförsäkringen inte ut i dag, och så ser den definitivt inte ut om regeringens förslag till ny lag om arbetslöshetsförsäkring blir verklighet.

Jag delar regeringens uppfattning att arbetslöshetsförsäkringen behöver förändras men är av en helt annan uppfattning när det gäller hur den bör vara utformad. Enligt min mening behöver fler löntagare omfattas av försäkringen, en högre andel av de arbetslösa behöver få 80 procent av sin tidigare lön i ersättning, ersättningsnivåerna behöver höjas och indexeras och den successiva nedtrappningen av arbetslöshetsersättningen bör slopas. Regeringens förslag innehåller inga förslag i denna riktning, och enligt min mening bör regeringens proposition därför avslås.

Hur arbetslöshetsförsäkringen bör utformas återkommer jag till i avsnittet Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning. När det gäller regeringens redovisning av tillkännagivandet om den s.k. 100-dagarsregeln delar jag inte regeringens bedömning att det ska anses vara slutredovisat, eftersom jag anser att denna regel bör återinföras.

2. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (S)

av Teresa Carvalho (S), Patrik Lundqvist (S), Johanna Haraldsson (S), Serkan Köse (S) och Adrian Magnusson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt avslår motionerna

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2,

2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C) och

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–12.

Ställningstagande

Arbetslöshetsförsäkring är en viktig omställningsförsäkring vars grundläggande funktion är att se till att den som förlorar jobbet inte också blir fattig. Vid sidan av att vara en trygghet i vardagen motverkar den också att löner pressas nedåt och den spelar en viktig roll i att stabilisera samhällsekonomin i kriser. Vår ambition är att Sverige ska ha en trygg arbetslöshetsförsäkring.

Vi är positiva till den övergång från ett arbetsvillkor till ett inkomstvillkor i arbetslöshetsförsäkring som föreslås i den aktuella propositionen. Det kommer att modernisera och förenkla handläggningen av försäkring avsevärt. Det möjliggör också för fler att kunna kvalificera sig till försäkringen jämfört med hur arbetsvillkoret är utformat i dag.

Andra delar av förslaget är vi mindre positiva till. Det handlar framförallt om den brantare avtrappningen i arbetslöshetsförsäkring. Med den branta avtrappning som föreslås kommer många personer att få rejäla försämringar jämfört med i dag. Det kommer att göra livet tuffare för inte minst många kvinnor i arbetaryrken. Förslaget slår även mot möjligheterna till kompletterande inkomstförsäkringar. De löntagare som i dag – ofta via fackligt medlemskap – kan försäkra sig upp till 80 procent av sin lön kommer inte att kunna göra detta längre än de 100 första dagarna. Detta kommer att försämma fackförbundens möjligheter att organisera nya medlemmar. Vi anser att regeringen bör återkomma till riksdagen med ett omarbetat lagförslag som inte innehåller den branta avtrappning efter 100 dagars arbetslöshet som föreslås i propositionen.

Vi ser även med viss oro på utformningen av den nya alternativregeln som beräknas ge väldigt låga ersättningar. Det är viktigt att säkerställa att individer som kvalificerar sig via alternativregeln och bedöms vara i behov av

arbetsmarknadspolitiska insatser får möjlighet att ta del av dessa när rätten till arbetslöshetsersättning upphör. Dessa individer bör likaledes ges rätt till aktivitetsstöd. Vi vill också betona vikten av att följa upp vilka effekter den här delen av reformen av arbetslöshetsförsäkringen får på sikt. Vi anser att regeringen bör vidta åtgärder för att säkerställa att individer som kvalificerat sig via alternativregeln får lämpligt stöd och ersättning.

3. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (V)

av Ciczie Weidby (V).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2 och

avslår motionerna

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 1 och 4,

2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C) och

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–12.

Ställningstagande

En inkomstbaserad arbetslöshetsförsäkring med krav på att uppfylla ett inkomstvillkor för rätt till arbetslöshetsersättning är enligt min mening fel väg att gå. Ett inkomstvillkor skapar, per definition, en inbyggd orättvisa eftersom löntagare med högre lön kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning snabbare än löntagare med lägre lön. Få arbetade timmar med hög timlön bör inte betraktas som en högre grad av arbetsmarknadsförankring än fler timmar med en låg timlön. Den rättvisa principen är att utgå från arbetade timmar och jag anser därför att rätten till arbetslöshetsersättning även fortsättningsvis ska grundas på ett arbetsvillkor i stället för ett inkomstvillkor.

Arbetsvillkoret ska utformas på ett sätt som gör att en majoritet av löntagarna kvalificerar sig för arbetslöshetsersättning. Tid med graviditetspenning, föräldrapenning, sjukpenning, rehabiliteringspenning, smittbärarpenning, närstående- penning och sjuklön bör räknas in i arbetstiden de månader som inte är överhoppningsbara. Dessutom bör det vara den underliggande lönen, inte den tillfälliga ersättningen, som ligger till grund för arbetslöshetsersättningen när denna tid räknas in i arbetstiden. Överhoppningsbar tid bör vidare räknas månadsvis för att undvika att försäkringen tappar i värde vid kortvarig sjukdom, föräldraledighet m.m.

Utöver detta bör arbetssökande med barn under 18 år även framöver ges möjlighet till en förlängning av ersättningsperiodens längd med 150 dagar. Därtill bör den s.k. 100-dagarsregeln återinföras. Det är beklagligt att utskottet ansluter sig till regeringens bedömning och inte förmår att se de behov som finns.

Det är viktigt att arbetslöshetsförsäkringen omfattar en majoritet av löntagarna och att dessa kan få en ersättning som grundar sig på den tidigare inkomsten. På så sätt kan arbetslöshetsförsäkringen ge inkomstrygghet mellan två jobb. Målet bör vara att 80 procent av löntagarna ska få 80 procent av sin tidigare lön vid arbetslöshet. Det finns därför skäl att höja den högsta dagpenningen och grundbeloppet (tak och golv), indexera ersättningsbeloppen till löneutvecklingen, höja ersättningsnivån till 80 procent för hela ersättningsperioden och för tid med aktivitetsstöd, förbättra kvalificerings- och ersättningsvillkoren samt återinföra studerandevillkoret. Reformerna bör genomföras successivt, i enlighet med beskrivningen i Vänsterpartiets budgetmotion för 2024 (mot. 2023/24:2385).

Jag anser med det anförda att regeringen bör återkomma med ett omarbetat lagförslag utifrån dessa utgångspunkter.

4. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (C)

av Jonny Cato (C).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C) och
avslår motionerna

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2,
2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt
2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–12.

Ställningstagande

En bärande del av en liberal ekonomisk politik är det ska löna sig att arbeta. I propositionen har regeringen presenterat förslag till en ny arbetslöshetsförsäkring baserad på en utredning som Centerpartiet var med och tillsatte. Den nya arbetslöshetsförsäkringen kommer att moderniseras på en rad viktiga punkter, inte minst genom att på ett mer flexibelt sätt baseras på faktisk inkomst. Dessutom kommer den, som Centerpartiet drev fram, att trappas av något snabbare än tidigare samtidigt som den är mer generös inledningsvis.

Arbetslöshetsförsäkringen har därmed i stort fått en välkommen utformning som omställningsförsäkring.

Genom att permanenta de höga taken i arbetslöshetsförsäkringen som tillfälligt fanns under pandemin har regeringen dock gått på tvären mot vad arbetslinjen borde innebära. Det är centralt att regeringen justerar de höga beloppen för att på så sätt skapa en arbetslöshetsförsäkring baserad på omställningsprincipen och med en utformning som bidrar till såväl trygghet som minskad arbetslöshet.

Jag anser därmed att regeringen bör vidta åtgärder för att justera takbeloppen för arbetslöshetsförsäkringen i linje med det jag anförde ovan.

5. Arbetslöshetsförsäkringens framtida utformning, punkt 2 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 2 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion
2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 1–12 och
avslår motionerna
2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V) yrkande 2,
2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 1 och 4 samt
2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C).

Ställningstagande

Det har länge funnits en hel del problem med arbetslöshetsförsäkringen, och den har i alltför liten grad varit anpassad till den reella situation som många människor har på arbetsmarknaden. Jag anser således att det är bra att ett förslag till en förändrad arbetslöshetsförsäkring nu har lagts fram. Förarbetet till propositionen inleddes under förra mandatperioden, när Miljöpartiet ingick i regeringen. Lagförslaget är i stora delar rimliga, men det finns delar som är problematiska och där jag anser att lagstiftningen bör ges en annan utformning. Jag anser således att lagstiftningen behöver omarbetas och utformas utifrån följande utgångspunkter:

- Den branta nedtrappning av ersättningsnivån i arbetslöshetsförsäkringen som finns i regeringens lagförslag bör inte genomföras.
- Ersättningsperiodens längd bör vara 300 dagar för alla.
- Ålderskraven bör ändras på så sätt att den nedre åldersgränsen om 20 år tas bort och att den övre följer rätten att kvarstå i anställning.

- Arbetsökande med barn under 18 år bör ges möjlighet till en förlängning av ersättningsperiodens längd med 150 dagar.
- Tid med konstnärsstipendier respektive tid med etableringsersättning bör kunna räknas som överhoppningsbar tid.
- Gränsen för hur lång den överhoppningsbara tiden får vara för den som vistats utomlands som medföljare till biståndsarbetare bör tas bort.
- De tillfälliga undantag som gjordes under pandemin när det gäller företagens utrymme att vidta marknadsföringsåtgärder bör permanentas.
- Företagare bör ha möjlighet att utföra enstaka uppdrag under ett tillfälligt uppehåll i verksamheten samt möjlighet att utföra vissa åtgärder under avveckling av verksamheten utan att förlora rätten till arbetslöshetsersättning.

Jag anser med det anförda att regeringen bör återkomma med ett omarbetat lagförslag utifrån dessa utgångspunkter.

Vidare anser jag att studier på ett lämpligt sätt bör kunna ligga till grund för arbetslöshetsersättning; den som är ny på arbetsmarknaden efter studier har ett tydligt behov av skyddsnet. Jag anser därför att regeringen bör se över frågan om arbetslöshetsförsäkring efter studier.

6. Analys och uppföljning, punkt 3 (S)

av Teresa Carvalho (S), Patrik Lundqvist (S), Johanna Haraldsson (S), Serkan Köse (S) och Adrian Magnusson (S).

Förslag till riksdagsbeslut

Vi anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 2 och 3 samt avslår motion

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 14 och 15.

Ställningstagande

Vi konstaterar att den nya modellen för arbetslöshetsförsäkringen, med en skarp och brant nedtrappning av ersättningsnivån, som regeringen och Sverigedemokraterna nu går fram med kommer att slå orimligt hårt mot vissa grupper på arbetsmarknaden. Det gäller särskilt dem som tjänar under intjänandetaket, vilket innebär att det framför allt är kvinnor som drabbas hårdast. Vi är djupt kritiska till att regeringen i propositionen inte tydligare adresserar jämställdhetsaspekterna av de föreslagna ändringarna i arbetslöshetsförsäkringen. Det saknas också en tydlig fördelningsprofil för regeringens förslag där man studerar vilka effekter reformen får jämfört med

dagens regelverk, sett till både inkomstgrupper och kön. Vi beklagar att utskottet inte ser de brister som finns i regeringens beredningsarbete.

Vi anser därför att regeringen omedelbart bör återkomma med dels en jämställdhetsanalys, dels en fördelningspolitisk analys av de nya avtrappningsförslagen i förhållande till dagens regelverk.

7. Analys och uppföljning, punkt 3 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 3 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkandena 14 och 15 samt avslår motion

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S) yrkandena 2 och 3.

Ställningstagande

Jag anser att det finns en risk att den nya arbetslöshetsförsäkringen i sin helhet kommer att vara bättre för män än för kvinnor och därmed ha ett dåligt jämställdhetsperspektiv. I propositionen saknas det mekanismer som följer upp utfallet av den nya lagstiftningen och vilka konsekvenser det får för jämställdheten. Jag anser därför att regeringen bör vidta åtgärder för att följa upp den nya lagstiftningen ur ett jämställdhetsperspektiv.

Vidare finns det skäl att uppmärksamma utfallet av den nya lagstiftningen när det gäller personer med funktionsnedsättning och de som är deltids-sjukskrivna, t.ex. med sjukersättning. I det sammanhanget bör det även vägas in hur lagstiftningen fungerar i kombination med andra insatser som görs för de som är i den situationen. Jag beklagar att utskottet inte ser det behov som finns av att säkerställa att lagstiftningen träffar rätt för personer som har det svårare att få fäste på arbetsmarknaden. Jag anser därför att regeringen bör vidta åtgärder för att följa upp den nya lagstiftningen i fråga om hur den slår för personer med funktionsnedsättning och personer med sjukersättning på deltid.

8. Utredning om ett sammanslaget trygghetssystem, punkt 4 (MP)

av Leila Ali Elmi (MP).

Förslag till riksdagsbeslut

Jag anser att förslaget till riksdagsbeslut under punkt 4 borde ha följande lydelse:

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i reservationen och tillkännager detta för regeringen.

Därmed bifaller riksdagen motion 2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP) yrkande 13.

Ställningstagande

Regeringens förslag om ett nytt system för arbetslöshetsförsäkringen är visserligen en förbättring på flera sätt, men det täcker inte upp på alla fronter. Förändringen sker samtidigt som regeringen aviserar steg tillbaka när det gäller sjukförsäkringen, vilket givetvis oroar många människor. Jag konstaterar också att många befinner sig i en limbosituation när Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan gör olika bedömningar av människors arbetsförmåga. För att komma till rätta med detta på sikt krävs det ett större omtag än det som utskottet förespråkar.

Jag anser att det finns skäl att på sikt reformera dagens trygghetssystem genom att slå samman arbetslöshetsförsäkringen och sjukförsäkringen till en gemensam trygghetsförsäkring, s.k. arbetslivstrygghet. Försäkringen ska skötas av en och samma myndighet. Vinsterna med ett sammanslaget system är stora. Det skulle bl.a. innebära att människor inte längre bollas mellan myndigheter när de behöver samhällets stöd och riskerar inte att hamna mellan stolarna. Jag menar att en samlad försäkring skulle stärka människors trygghet och tilltro till systemet. Det skulle också leda till minskad administration, skapa mer samverkan och ge den enskilde möjlighet att få mer individanpassat stöd.

Jag anser därför att regeringen bör tillsätta en utredning om ett sammanslaget trygghetssystem i enlighet med det som anförts ovan.

Särskilda yttranden

1. Regeringens lagförslag, punkt 1 (S)

Teresa Carvalho (S), Patrik Lundqvist (S), Johanna Haraldsson (S), Serkan Köse (S) och Adrian Magnusson (S) anför:

Vi är positiva till den övergång från ett arbetsvillkor till ett inkomstvillkor som regeringen nu föreslår och som har sin grund i en utredning som tillsattes av den förra socialdemokratiska regeringen. Vi ställer oss därför bakom regeringens proposition. Samtidigt ser vi vissa problematiska delar med regeringens förslag vilka framgår av kommittémotion 2023/24:2884 (S). Förslagen i motionen behandlas i andra avsnitt i detta betänkande, och vi redogör där för våra olika invändningar och förslag.

2. Regeringens lagförslag, punkt 1 (MP)

Leila Ali Elmi (MP) anför:

Jag delar utskottets uppfattning om att det behövs ett nytt regelverk för arbetslöshetsförsäkringen. Det är bra att fler kommer att omfattas än i dag och att försäkringen kommer att baseras på inkomster i stället för arbetad tid. Jag ställer mig därför bakom regeringens proposition. Samtidigt anser jag att det finns en rad problematiska delar i regeringens förslag, och det finns ett antal frågor där jag inte delar regeringens bedömning. Min syn på regeringens förslag framgår av kommittémotion 2023/24:2888 (MP). Dessa förslag behandlas i andra avsnitt i detta betänkande och jag redogör där för mina olika invändningar och förslag.

BILAGA 1

Förteckning över behandlade förslag

Propositionen

Proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster:

1. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring.
2. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring.
3. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken.
4. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta.
5. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.
6. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1997:240) om införande av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.
7. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift.
8. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229).
9. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter.
10. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten.
11. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen.
12. Riksdagen antar regeringens förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400).

Följdmotionerna

2023/24:2881 av Ciczie Weidby m.fl. (V):

1. Riksdagen avslår proposition 2023/24:128 En arbetslöshetsförsäkring baserad på inkomster.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regeringen bör återkomma med ett förslag utifrån hur Vänsterpartiet

anser att arbetslöshetsförsäkringen ska vara utformad och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2884 av Teresa Carvalho m.fl. (S):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att motsätta sig propositionens förslag om avtrappning efter 100 dagars arbetslöshet och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kravet på en fördelningspolitisk analys av de nya avtrappningsförslagen i förhållande till dagens regelverk och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om kravet på en omedelbar jämställdhetsanalys av propositionens konsekvenser i förhållande till dagens regelverk och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att garantera rätten till arbetsmarknadspolitiska insatser och lämplig ersättning för personer som kvalificerat sig via alternativregeln och bedöms vara i behov av sådana, och detta tillkännager riksdagen för regeringen.

2023/24:2886 av Jonny Cato m.fl. (C):

Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om föreslagna takbelopp för arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.

2023/24:2888 av Leila Ali Elmi m.fl. (MP):

1. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förslaget om brantare nedtrappning än i dag och tillkännager detta för regeringen.
2. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om förslag till olika ersättningsperioder i arbetslöshetsförsäkringen och tillkännager detta för regeringen.
3. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att ersättningsperioden för arbetslösa med arbetslöshetsersättning även i fortsättningen bör vara 300 dagar och tillkännager detta för regeringen.
4. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om 20 år som nedre åldersgräns och om att den övre åldersgränsen bör följa rätten att kvarstå i anställning och tillkännager detta för regeringen.
5. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att bibehålla förlängning av arbetslöshetsersättning för föräldrar med barn och tillkännager detta för regeringen.
6. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att stipendier för konstnärliga utövare ska räknas som överhoppningsbar tid och tillkännager detta för regeringen.
7. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att det tillfälliga undantag som gjordes under pandemin kopplat till

- vilandeförklaring av företag bör permanentas och tillkännager detta för regeringen.
8. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket ska innefatta möjlighet att utföra enstaka uppdrag under ett tillfälligt uppehåll i verksamheten och tillkännager detta för regeringen.
 9. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att regelverket ska innefatta möjlighet att utföra vissa åtgärder under avveckling av verksamheten och tillkännager detta för regeringen.
 10. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att etableringsersättning även i fortsättningen ska kunna utgöra överhoppningsbar tid och tillkännager detta för regeringen.
 11. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om medföljande till biståndsarbetare och tillkännager detta för regeringen.
 12. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att se över frågan om arbetslöshetsförsäkring efter studier och tillkännager detta för regeringen.
 13. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att tillsätta en utredning om ett sammanslaget trygghetssystem och tillkännager detta för regeringen.
 14. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp förändringarna som görs utifrån jämställdhet och tillkännager detta för regeringen.
 15. Riksdagen ställer sig bakom det som anförs i motionen om att följa upp förändringarna som görs och hur de slår för personer med funktionsnedsättning och personer med sjukersättning på deltid och tillkännager detta för regeringen.

BILAGA 2

Regeringens lagförslag

1 Förslag till lag om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs följande.

1 kap. Inledande bestämmelser

Lagens innehåll

1 § Innehållet i denna lag är uppdelat enligt följande:

- inledande bestämmelser (1 kap.),
- grundläggande förutsättningar för rätt till arbetslöshetsersättning (2 kap.),
- krav på tidigare inkomster för rätt till arbetslöshetsersättning (3 kap.),
- tid med arbetslöshetsersättning (4 kap.),
- beräkning av arbetslöshetsersättning (5 kap.),
- minskning av arbetslöshetsersättning (6 kap.),
- sanktioner (7 kap.),
- återbetalningsskyldighet och återkrav (8 kap.),
- uppgiftsskyldighet (9 kap.),
- handläggning av ärenden (10 kap.), och
- omprövning och överklagande (11 kap.).

Arbetslöshetsförsäkringens syfte och funktion

2 § Arbetslöshetsförsäkringen är en inkomstbortfallsförsäkring som handhas av arbetslöshetskassorna och som syftar till att ge arbetslösa ekonomiskt stöd under omställning mellan arbeten.

Intyg för personer som söker arbete utanför Sverige

3 § I Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen och Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 987/2009 av den 16 september 2009 om tillämpningsbestämmelser till förordning (EG) nr 883/2004 finns bestämmelser om utfärdande av intyg för personer som uppfyller villkoren för rätt att med bibehållen arbetslöshetsersättning söka arbete i något annat land.

I 11 kap. 12 § finns bestämmelser om överklagandetiden för beslut om sådana intyg.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om utfärdande av och beslut om intyg och om vilken myndighet som utfärdar intygen.

Särskilda bestämmelser vid arbetskonflikt

4 § Lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt ska tillämpas på arbetslöshetsersättning enligt denna lag.

2 kap. Grundläggande förutsättningar för rätt till arbetslöshetsersättning

Allmänna villkor

1 § För att ha rätt till arbetslöshetsersättning vid arbetslöshet krävs att sökanden

1. är arbetsför och oförhindrad att ta ett arbete,
2. är anmäld som arbetssökande hos Arbetsförmedlingen, och
3. i övrigt står till arbetsmarknadens förfogande.

2 § För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att sökanden har fyllt 20 år. Rätten till ersättning upphör vid månadsskiftet före den månad då sökanden fyller 66 år.

Särskilda bestämmelser för vissa sökande

Sökande som är tjänstlediga

3 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning trots att sökanden är tjänstledig utan lön, om sökanden av hälsoskäl inte kan återgå till sitt tidigare arbete eller till annat arbete hos sin arbetsgivare men av Försäkringskassan har bedömts ha arbetsförmåga i förhållande till arbetsmarknaden i övrigt.

Sökanden kan få ersättning enligt första stycket även om arbetsgivaren har en kvarvarande rehabiliteringsskyldighet, under förutsättning att arbetsgivaren har vidtagit de rehabiliteringsåtgärder som har varit möjliga.

4 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning trots att sökanden är tjänstledig utan lön från en deltidsanställning för att arbeta i en annan deltidsanställning med lika eller högre tjänstgöringsgrad, under förutsättning att anställningarna inte går att kombinera.

Sökande som är företagare

5 § En sökande som är företagare har inte rätt till arbetslöshetsersättning, utom i det fall som avses i 11 §.

6 § En sökande ska anses vara företagare om sökanden

1. bedriver sådan näringsverksamhet som avses i 13 kap. 1 § inkomstskattelagen (1999:1229), och
2. personligen utför arbete i och har ett väsentligt inflytande över den näringsverksamheten.

Vid bedömningen av om en sökande ska anses vara företagare enligt första stycket ska det bortses från

1. nödvändiga åtgärder som har vidtagits i verksamheten på grund av oförutsedda händelser, och
2. arbete av ideell karaktär i verksamheten.

7 § En sökande som är företagare och som överlåter näringsverksamheten men fortsätter att utföra arbete i eller ha ett väsentligt inflytande över verksamheten ska även efter överlåtelsen anses vara företagare. Detsamma gäller när företagandet utgörs av medlemskap i en ekonomisk förening och medlemskapet i föreningen har upphört.

8 § En sökande ska inte längre anses vara företagare när näringsverksamheten har upphört genom att det inte vidtas några åtgärder i verksamheten.

Vid bedömningen av om näringsverksamheten har upphört enligt första stycket ska det bortses från

1. nödvändiga åtgärder som har vidtagits på grund av oförutsedda händelser,

2. åtgärder som har vidtagits på grund av en skyldighet enligt lag eller annan författning,

3. avvecklingsåtgärder som inte har varit möjliga att vidta innan verksamheten upphörde, och

4. att en lokal eller mark som har nyttjats eller brukats i verksamheten hyrs ut eller arrenderas ut, under förutsättning att dessa inte tidigare har hyrts ut eller arrenderats ut i verksamheten.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vad som ska utgöra åtgärder enligt andra stycket.

9 § Om näringsverksamheten har upphört enligt 8 § och därefter återupptas av den sökande eller av en närstående till sökanden, får en ny bedömning av om verksamheten har upphört genom att det inte vidtas några åtgärder i den göras tidigast tre år från det att verksamheten återupptogs.

10 § En sökande ska inte anses vara företagare när näringsverksamheten vid en bedömning av samtliga omständigheter har upphört definitivt.

Vid bedömningen av om näringsverksamheten har upphört definitivt enligt första stycket ska det bortses från sådana åtgärder som avses i 8 § andra stycket.

11 § En sökande som är företagare kan få arbetslöshetsersättning om

1. näringsverksamheten har bedrivits under minst sex månader vid sidan av ett arbete som motsvarar minst 50 procent av heltid inom den ramtid som följer av 3 kap. 11–14 §§,

2. inkomsten av förvärvsarbete från verksamheten inom ramtiden i genomsnitt per månad inte har överstigit en tolfedel av den sammanlagda inkomst av förvärvsarbete som enligt 3 kap. 2 § första stycket 1 krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor, och

3. tiden i och inkomsterna från verksamheten inte utökas under arbetslösheten.

Sökande som deltar i utbildning

12 § En sökande som deltar i utbildning har inte rätt till arbetslöshetsersättning, utom i de fall som anges i 13–15 §§.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från första stycket i fråga om rätt till arbetslöshetsersättning under uppehåll i utbildning.

13 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning för högst 20 veckor inom samma ersättningsperiod samtidigt som sökanden deltar i en utbildning om högst 50 procent av heltid, om

1. det tidigare arbetet inte har upphört på grund av utbildningen,
2. utbildningen inte finansieras eller har finansierats med studiestöd enligt studiestödlagen (1999:1395) eller studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd, och
3. utbildningen inte finansieras med omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

Kravet i första stycket 2 gäller inte om utbildningen har bedrivits under minst 15 veckor vid sidan av ett arbete inom den ramtid som följer av 3 kap. 11–14 §§.

14 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning för högst 20 veckor inom samma ersättningsperiod samtidigt som sökanden fortsätter att delta i en utbildning om mer än 50 procent upp till heltid, om

1. det tidigare arbetet inte har upphört på grund av utbildningen,
2. utbildningen inte finansieras eller har finansierats med studiestöd enligt studiestödlagen (1999:1395), studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd eller omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd,
3. utbildningen har bedrivits under minst 15 veckor vid sidan av ett heltidsarbete inom den ramtid som följer av 3 kap. 11–14 §§, och
4. utbildningens omfattning inte utökas under arbetslösheten.

15 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning för högst 15 ersättningsdagar inom samma ersättningsperiod samtidigt som sökanden deltar i en kortare utbildning eller annan kortare aktivitet som syftar till att

1. ge en orientering om olika yrken och utbildningsvägar, eller
2. underlätta omställning från ett arbete till ett annat.

Utbildningen eller aktiviteten får inte finansieras eller ha finansierats med studiestöd enligt studiestödlagen (1999:1395), studiestartsstöd enligt lagen (2017:527) om studiestartsstöd eller omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

Sökande som deltar i arbetsmarknadspolitiska program

16 § En sökande som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program har inte rätt till arbetslöshetsersättning.

Sökande som får avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd

17 § En sökande som på grund av att anställningen har upphört får ett avgångsvederlag eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön har inte

rätt till arbetslöshetsersättning för den tid som avgångsvederlaget eller skadeståndet avser.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om hur tiden enligt första stycket ska beräknas.

Sökande som får lönegaranti

18 § En sökande som på grund av arbetsgivarens konkurs får betalning för en fordran på uppsägningslön enligt lönegarantilagen (1992:497) kan få arbetslöshetsersättning under uppsägningstiden, dock inte för den tid som betalningen avser.

Sökande som har uteslutits ur en arbetslöshetskassa

19 § En sökande som har uteslutits ur en arbetslöshetskassa enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har inte rätt till arbetslöshetsersättning under ett år från uteslutningen.

3 kap. Krav på tidigare inkomster för rätt till arbetslöshetsersättning

Krav på inkomster av förvärvsarbete

Inkomstvillkor

1 § För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att sökanden har uppfyllt ett inkomstvillkor som avses i 2 eller 3 §.

När ett inkomstvillkor har uppfyllts ska en ersättningsperiod enligt 4 kap. och en ersättningsgrundande inkomst enligt 5 kap. fastställas.

2 § Ett inkomstvillkor är uppfyllt om sökanden inom den ramtid som följer av 11–14 §§ har haft

1. en viss minsta sammanlagd inkomst av förvärvsarbete, och
2. en viss minsta inkomst av förvärvsarbete per månad under minst fyra månader.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om storleken på inkomsterna enligt första stycket.

3 § Om en sökande inte uppfyller kravet på en minsta sammanlagd inkomst av förvärvsarbete enligt 2 § första stycket 1, är ett inkomstvillkor ändå uppfyllt om sökanden under minst fyra sammanhängande månader inom ramtiden har haft den inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs enligt 2 § första stycket 2.

En sökande kan få arbetslöshetsersättning med stöd av första stycket under två ersättningsperioder. Därefter måste sökanden uppfylla ett inkomstvillkor enligt 2 § för att på nytt få rätt till ersättning.

Beräkning för den som har varit företagare

4 § I stället för inkomsten av förvärvsarbete från näringsverksamheten under de månader som en sökande har varit verksam som företagare inom

ramtiden, får beräkningen grundas på någon av följande inkomster för de månaderna när ett inkomstvillkor prövas:

1. inkomsten av förvärvsarbete från verksamheten som framgår av det senaste beslutet om slutlig skatt, eller
2. den genomsnittliga årsinkomsten av förvärvsarbete från verksamheten under de två år som har föregått det beskattningsår som beslutet i 1 avser.

Storleken på sökandens inkomst av förvärvsarbete per månad från verksamheten ska beräknas till en tolfedel av den inkomst som följer av första stycket 1 eller 2.

Det alternativ som är mest förmånligt för sökanden ska tillämpas.

Inkomster av förvärvsarbete

5 § Med inkomster av förvärvsarbete avses sådana ersättningar som en utbetalare är skyldig att betala arbetsgivaravgifter för och sådana inkomster som en fysisk person är skyldig att betala egenavgifter för enligt socialavgiftslagen (2000:980).

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att även andra ersättningar och inkomster ska anses som inkomster av förvärvsarbete.

6 § Inkomster av förvärvsarbete ska hänföras till den månad då de betalas ut.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om undantag från första stycket för utbetalningar som avser mer än en månad.

Ersättningar som ska jämföras med inkomster av förvärvsarbete

7 § När sökandens sammanlagda inkomst av förvärvsarbete enligt 2 § första stycket 1 beräknas ska följande ersättningar jämföras med inkomster av förvärvsarbete:

1. graviditetspenning, föräldrapenningsförmåner, sjukpenning, rehabiliteringspenning, smittbärrpenning och närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken, och
2. ersättning enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att även andra ersättningar ska jämföras med inkomster av förvärvsarbete.

8 § Ersättningar som jämföras med inkomster av förvärvsarbete ska hänföras till den månad som de avser.

Inkomster och ersättningar som inte får beaktas när ett inkomstvillkor prövas

9 § När ett inkomstvillkor prövas ska det bortses från inkomster av förvärvsarbete som hänför sig till

1. näringsverksamhet enligt 2 kap. 11 §,
2. bisyssla enligt 6 kap. 5 §, och

3. arbete inom ramen för andra arbetsmarknadspolitiska program än sådana som avser särskilda insatser för personer med funktionsnedsättning som medför nedsatt arbetsförmåga.

10 § När ett inkomstvillkor prövas ska det bortses från inkomster av förvärvsarbete och ersättningar som ska jämföras med inkomster av förvärvsarbete som har legat till grund för tidigare utbetalad arbetslöshetsersättning.

Ramtid för prövningen av ett inkomstvillkor

Ramtid

11 § För prövningen av ett inkomstvillkor ska en ramtid fastställas enligt 12–14 §§. När ramtiden fastställs ska det bortses från tid som anges i 15 och 16 §§ (överbopningsbar tid).

12 § Med ramtid avses de tolv månader som närmast föregår den månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för.

13 § Om en sökande har förbrukat alla ersättningsdagar i en ersättningsperiod och har haft inkomster av förvärvsarbete under ersättningsperioden, ska ramtiden avse de tolv månader som räknas bakåt från och med den senaste månad under ersättningsperioden då sökanden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor. Det gäller om det är mer förmånligt för sökanden än att fastställa ramtiden enligt 12 §.

Om sökanden inte uppfyller ett inkomstvillkor med tillämpning av den ramtid som följer av första stycket, ska den tidpunkt som ramtiden ska räknas från förskjutas bakåt inom ersättningsperioden till dess att ett inkomstvillkor är uppfyllt.

14 § Om en sökande har deltagit i ett arbetsmarknadspolitiskt program som en deltagare i programmet kan få aktivitetsstöd för utan att deltagandet har föregåtts av tid med arbetslöshetsersättning, ska ramtiden avse de tolv månader som närmast har föregått den månad då programmet påbörjades. Det gäller om det är mer förmånligt för sökanden än att fastställa ramtiden enligt 12 §.

Första stycket gäller endast om det räknat från den månad som ansökan om arbetslöshetsersättning avser har gått mindre än tolv månader sedan sökanden avslutade sitt deltagande i programmet. När den tiden beräknas ska det bortses från månader som utgör överbopningsbar tid enligt 15 och 16 §§.

Överbopningsbar tid

15 § En månad ska räknas som överbopningsbar tid om sökanden under månaden inte har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor och månaden till övervägande del innehåller tid då sökanden har

1. varit förhindrad att arbeta på grund av styrkt sjukdom,

2. vårdat eget barn som inte har fyllt två år eller vårdat adoptivbarn i två år efter barnets ankomst i familjen,
3. fått graviditetspenning enligt socialförsäkringsbalken,
4. fått föräldrapenningsförmån enligt socialförsäkringsbalken,
5. fått närståendepenning enligt socialförsäkringsbalken,
6. genomgått militär utbildning som rekryt inom Försvarmakten,
7. tjänstgjort enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarspikt,
8. haft uppdrag av socialnämnden att ta emot barn i ett sådant hem som avses i 6 kap. 6 § första och tredje styckena socialtjänstlagen (2001:453) samt 9 § lagen (1993:387) om stöd och service till vissa funktionshindrade, om uppdraget, på socialnämndens begäran, har varit av sådan omfattning att sökanden har varit tvungen att helt avstå från arbete och mottagandet inte har bedrivits yrkesmässigt,
9. haft biståndsarbete utomlands som Styrelsen för internationellt utvecklingssamarbete (Sida) eller någon annan statlig myndighet har stått för lönekostnaderna för,
10. haft arbete som arbetsgivaren har finansierat med särskilt anställningsstöd,
11. varit förhindrad att arbeta på grund av ett beslut enligt smittskyddslagen (2004:168) eller livsmedelslagen (2006:804) eller föreskrifter som har meddelats med stöd av livsmedelslagen, dock inte när det är fråga om hälsokontroll vid inresa enligt 3 kap. 8 § smittskyddslagen eller avspärrning enligt 3 kap. 10 § smittskyddslagen,
12. tvångsvårdats enligt lagen (1988:870) om vård av missbrukare i vissa fall,
13. varit förhindrad att arbeta på grund av frihetsberövande inom kriminalvårdens område, eller
14. vistats utomlands när sökanden har följt med sin make, maka eller sambo vid dennes arbete i utlandet, under förutsättning att makens, makans eller sambons arbetsgivare har sitt säte i Sverige och att lönen betalas ut från Sverige.

16 § Om det är mer förmånligt för sökanden ska som överhoppningsbar tid även räknas en månad då sökanden har

1. deltagit i heltidsutbildning som är avslutad,
2. varit företagare, om näringsverksamheten har upphört inom 60 månader från det att den startades,
3. deltagit i korttidsarbete som preliminärt stöd har lämnats för enligt lagen (2013:948) om stöd vid korttidsarbete,
4. deltagit i korttidsarbete som preliminärt stöd kan lämnas för enligt lagen om stöd vid korttidsarbete, om sökanden har deltagit i korttidsarbete under en sammanhängande period och preliminärt stöd har lämnats för någon del av den perioden, eller
5. beviljats del av helt omställningsstudiestöd enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

17 § Den överhoppningsbara tiden enligt 15 § 1–13 och 16 § får sammanlagt vara längst 60 månader.

Vid vistelse utomlands som medföljare enligt 15 § 14 får den överhoppningsbara tiden vara längst 120 månader.

Den överhoppningsbara tiden enligt första och andra styckena får sammanlagt inte vara längre än 120 månader.

4 kap. Tid med arbetslöshetsersättning

Ersättningsperiod

1 § Med ersättningsperiod avses det antal dagar som en sökande som mest kan få arbetslöshetsersättning för utan att på nytt uppfylla ett inkomstvillkor.

2 § En pågående ersättningsperiod måste förbrukas innan en ny ersättningsperiod kan påbörjas.

En ersättningsperiod är pågående om det återstår ersättningsdagar i perioden och sökanden har fått arbetslöshetsersättning eller aktivitetsstöd någon gång under de tolv månader som närmast har föregått den månad som ansökan om arbetslöshetsersättning avser. När tiden beräknas ska det bortses från månader som enligt 3 kap. 15 och 16 §§ utgör överhoppningsbar tid.

Karenstid

3 § En ersättningsperiod får inte påbörjas innan en karenstid om två dagar med arbetslöshet har förflutit. I karenstiden räknas endast de dagar in som sökanden skulle ha fått arbetslöshetsersättning för. Karenstiden ska fullgöras inom tolv månader från och med den månad då karenstiden inleddes.

Ersättningsperiodens längd

4 § Ersättningsperioden för en sökande som har uppfyllt ett inkomstvillkor enligt 3 kap. 2 § är

1. 300 ersättningsdagar om sökanden under minst elva månader inom ramtiden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret,

2. 200 ersättningsdagar om sökanden under minst åtta men mindre än elva månader inom ramtiden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret, och

3. 100 ersättningsdagar om sökanden under minst fyra men mindre än åtta månader inom ramtiden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret.

5 § Ersättningsperioden för en sökande som har uppfyllt ett inkomstvillkor enligt 3 kap. 3 § är 66 ersättningsdagar.

6 § En månad med hel arbetslöshetsersättning motsvarar 22 ersättningsdagar.

En dag som en sökande har fått ersättning för ska räknas som en förbrukad ersättningsdag.

7 § En dag som en sökande har fått aktivitetsstöd för ska, från och med månaden som följer på den ramtid som har fastställts för prövningen av ett inkomstvillkor, räknas som en förbrukad ersättningsdag.

5 kap. Beräkning av arbetslöshetsersättning

Hur arbetslöshetsersättning beräknas

1 § Sökandens arbetslöshetsersättning ska beräknas per månad utifrån sökandens ersättningsgrundande inkomst och ersättningsnivå enligt bestämmelserna i detta kapitel. I 6 kap. finns bestämmelser om minskning av ersättningen.

Ersättningsgrundande inkomst

2 § Den ersättningsgrundande inkomsten ska motsvara en tolfedel av sökandens sammanlagda inkomst av förvärsarbete inom ramtiden.

Om en sökande har uppfyllt ett inkomstvillkor enligt 3 kap. 3 §, ska den minsta sammanlagda inkomst av förvärsarbete som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor enligt 3 kap. 2 § räknas som sökandens sammanlagda inkomst av förvärsarbete inom ramtiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att den högsta ersättningsgrundande inkomsten ska vara lägre än vad som följer av första stycket.

3 § Om en sökande har förbrukat alla ersättningsdagar i en ersättningsperiod och på nytt har uppfyllt ett inkomstvillkor, ska den senast fastställda ersättningsgrundande inkomsten användas för den nya ersättningsperioden. Det gäller om det är mer förmånligt för sökanden än att fastställa en ny ersättningsgrundande inkomst enligt 2 § och sökanden

1. har uppfyllt inkomstvillkoret med tillämpning av den ramtid som anges i 3 kap. 13 §, eller

2. har haft de inkomster av förvärsarbete som krävs för att uppfylla inkomstvillkoret inom tolv månader från den månad då sökanden avslutade sitt deltagande i ett arbetsmarknadspolitiskt program.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om att endast vissa arbetsmarknadspolitiska program ska omfattas av första stycket 2.

Ersättningsnivå

Fastställande av ersättningsnivå

4 § Ersättningsnivån ska vara 80 procent av den ersättningsgrundande inkomsten om

1. sökanden har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa under hela ramtiden,

2. medlemskapet eller anslutningen har bestått under en sammanhängande tid av minst tolv månader, och

3. sökanden fortfarande är medlem eller ansluten under den månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för.

5 § Ersättningsnivån ska vara 60 procent av den ersättningsgrundande inkomsten om

1. sökanden har varit medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa under minst de sista sex månaderna av ramtiden,

2. medlemskapet eller anslutningen har bestått under en sammanhängande tid av minst sex men mindre än tolv månader,

3. sökanden har haft den minsta inkomst av förvärvsarbete per månad som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor under minst fyra av månaderna med medlemskap eller anslutning inom ramtiden, och

4. sökanden fortfarande är medlem eller ansluten under den månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för.

6 § Ersättningsnivån ska vara 50 procent av den ersättningsgrundande inkomsten om sökanden inte uppfyller kravet på medlemskap eller anslutning enligt 4 eller 5 §.

7 § När en tidigare fastställd ersättningsgrundande inkomst används för en ny ersättningsperiod enligt 3 § ska ersättningsnivån vara 5 procentenheter lägre än den senast fastställda ersättningsnivån.

Om sökandens tidigare ersättningsnivå har fastställts enligt 4 eller 5 § krävs det, för att sökanden ska få den ersättningsnivå som följer av första stycket, att sökanden fortfarande är medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa under den månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för.

Beräkning av tid med medlemskap eller anslutning i vissa fall

8 § När tiden med medlemskap eller anslutning beräknas enligt 4 eller 5 § ska det bortses från avbrott i medlemskapet eller anslutningen som understiger en månad, om den sammanlagda avbrottstiden inte överstiger åtta veckor. Det gäller dock inte avbrott till följd av ett beslut om uteslutning enligt 37 § lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor.

9 § När tiden med medlemskap eller anslutning beräknas enligt 4 eller 5 § ska det bortses från medlemskap i eller anslutning till en arbetslöshetskassa under tid då en sökande har omfattats av en annan stats lagstiftning enligt Europaparlamentets och rådets förordning (EG) nr 883/2004 av den 29 april 2004 om samordning av de sociala trygghetssystemen.

Nedtrappning av ersättningsnivåer

10 § Ersättningsnivåerna i 4–7 §§ ska trappas ner med 10 procentenheter efter 100 ersättningsdagar i ersättningsperioden och med ytterligare 5 procentenheter efter 200 ersättningsdagar.

6 kap. Minskning av arbetslöshetsersättning

När arbetslöshetsersättningen ska minskas för en del av en månad

1 § Om en sökande för en del av en månad inte har rätt till arbetslöshetsersättning ska ersättningen minskas. Ersättningen ska minskas med

1/22 för en dag som sökanden inte har rätt till ersättning för. Om sökanden inte har rätt till ersättning för en del av en dag ska ersättningen minskas proportionellt. Ersättningen får dock inte minskas med mer än 5/22 per vecka.

Ersättningen ska inte minskas enligt första stycket för

1. tid med sjukersättning eller aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken i den omfattning som sökanden i genomsnitt har haft sådan ersättning under ramtiden, eller

2. tid med arbete som sökanden har haft inkomst av förvärvsarbete för.

När arbetslöshetsersättningen ska minskas på grund av inkomst av förvärvsarbete

2 § Om en sökande har haft inkomst av förvärvsarbete som avser arbete under en del av den månad som ansökan avser, ska arbetslöshetsersättningen minskas. Ersättningen ska minskas med en lika stor andel av ersättningen som inkomstens andel av en tolfedel av sökandens sammanlagda inkomst av förvärvsarbete inom ramtiden.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om till vilken månad som inkomst av förvärvsarbete ska hänföras om inkomsten avser arbete under mer än en månad.

3 § Arbetslöshetsersättningen ska inte minskas på grund av inkomst av förvärvsarbete som hänför sig till en näringsverksamhet enligt 2 kap. 11 §.

4 § Vid inkomst av förvärvsarbete som hänför sig till en bisyssla enligt 5 § ska arbetslöshetsersättningen endast minskas till den del den inkomsten överstiger en tolfedel av den sammanlagda inkomst av förvärvsarbete som krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor enligt 3 kap. 2 §.

5 § För att ett arbete ska anses som en bisyssla krävs att

1. arbetet har utförts under minst sex månader vid sidan av ett annat arbete på heltid inom ramtiden,

2. inkomsten av förvärvsarbete från bisysslan inom ramtiden i genomsnitt per månad inte har överstigit en tolfedel av den sammanlagda inkomst av förvärvsarbete som enligt 3 kap. 2 § första stycket 1 krävs för att uppfylla ett inkomstvillkor, och

3. tiden i arbetet inte utökas under arbetslösheten.

När det prövas om ett arbete ska anses som en bisyssla enligt första stycket ska det bortses från arbete som har utförts i en näringsverksamhet.

6 § En sökande kan få arbetslöshetsersättning vid sidan av sådana inkomster av förvärvsarbete som minskar ersättningen enligt 2–4 §§ för högst 14 månader inom en ersättningsperiod.

När arbetslöshetsersättningen ska minskas med andra ersättningar

7 § Om en sökande har fått allmän pension eller annan pension som lämnas på grund av arbete under samma månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för, ska ersättningen minskas med pensionen.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om hur pension som avser annan tid än en månad ska räknas om till ett månadsbelopp.

8 § Om en sökande har fått ersättning på grund av arbetslöshet från någon annan än arbetslöshetskassan under samma månad som sökanden ansöker om arbetslöshetsersättning för, ska arbetslöshetsersättningen minskas. Ersättningen ska minskas endast om summan av den arbetslöshetsersättning som sökanden har rätt till och den ersättning som har betalats ut från någon annan än arbetslöshetskassan överstiger det belopp som sökanden skulle ha kunnat få i arbetslöshetsersättning om de föreskrifter som regeringen kan meddela enligt 5 kap. 2 § tredje stycket inte beaktas. Ersättningen ska minskas med det belopp som överstiger den arbetslöshetsersättning som sökanden hade kunnat få.

Hur ersättningsdagar förbrukas när arbetslöshetsersättningen har minskats

9 § Om en sökandes arbetslöshetsersättning har minskats förbrukas ersättningsdagar i ersättningsperioden med en lika stor andel av 22 ersättningsdagar som den andel av sökandens hela arbetslöshetsersättning som sökanden har rätt till efter minskningen. Antalet förbrukade ersättningsdagar ska avrundas till närmaste hel dag. En halv dag avrundas uppåt.

Första stycket gäller inte till den del arbetslöshetsersättningen har minskats med andra ersättningar enligt 7 eller 8 § eller minskats på grund av att sökanden har fränkänts rätt till arbetslöshetsersättning enligt 7 kap. 12 §.

7 kap. Sanktioner

De olika sanktionerna i lagen

1 § I denna lag finns sanktionerna varning, avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning och fränkännande av rätt till arbetslöshetsersättning.

Ett beslut om avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning och fränkännande av rätt till arbetslöshetsersättning innebär att sökanden inte har rätt till ersättning under ett visst antal dagar. Vid fränkännande förbrukas dessa dagar i en pågående eller efterföljande ersättningsperiod.

Varning och avstängning från rätt till arbetslöshetsersättning

När sökande missköter arbetssökandet

2 § En sökande ska varnas om sökanden inte aktivt har sökt lämpliga arbeten.

En sökande ska också varnas om sökanden utan godtagbart skäl

1. inte har medverkat till att upprätta en individuell handlingsplan hos Arbetsförmedlingen,
2. inte har lämnat en aktivitetsrapport till Arbetsförmedlingen inom utsatt tid,

3. inte har besökt eller tagit kontakt med Arbetsförmedlingen, eller en leverantör som utför arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen, vid en bestämd tidpunkt, eller

4. inte har sökt ett lämpligt arbete som har anvisats av Arbetsförmedlingen.

Om sökanden missköter arbetssökandet enligt första eller andra stycket vid upprepade tillfällen inom samma ersättningsperiod, ska sökanden stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning i 1 ersättningsdag vid det andra tillfället, i 5 ersättningsdagar vid det tredje tillfället och i 10 ersättningsdagar vid det fjärde tillfället. Om det upprepas en femte gång inom samma ersättningsperiod, upphör rätten till arbetslöshetsersättning för återstående ersättningsdagar i den ersättningsperioden.

När sökande förlänger tiden i arbetslöshet

3 § En sökande ska stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning i 5 ersättningsdagar, om sökanden utan godtagbart skäl

1. har avvisat ett erbjudet lämpligt arbete,

2. genom sitt uppträdande uppenbarligen har orsakat att en anställning inte har kommit till stånd, eller

3. har avvisat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program som en deltagare i programmet kan få aktivitetsstöd för.

Om sökanden förlänger tiden i arbetslöshet enligt första stycket i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod, ska sökanden stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning i 10 ersättningsdagar vid det andra tillfället och i 45 ersättningsdagar vid det tredje tillfället. Om det upprepas en fjärde gång inom samma ersättningsperiod, upphör rätten till arbetslöshetsersättning för återstående ersättningsdagar i den ersättningsperioden.

När sökande orsakar sin arbetslöshet

4 § En sökande ska stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning i 45 ersättningsdagar, om sökanden

1. utan giltig anledning har lämnat sitt arbete,

2. på grund av otillbörligt uppförande har skilts från sitt arbete,

3. utan giltig anledning har lämnat ett arbetsmarknadspolitiskt program som en deltagare i programmet kan få aktivitetsstöd för, eller

4. har uppträtt på ett sådant sätt att Arbetsförmedlingen har återkallat en anvisning till ett arbetsmarknadspolitiskt program som en deltagare i programmet kan få aktivitetsstöd för.

Sökanden ska i stället stängas av i 20 ersättningsdagar om högst 10 dagar kvarstår av arbetet eller om det kan antas att arbetet skulle ha varat högst 10 dagar. Detsamma ska gälla om det kvarstår högst 10 dagar av ett arbetsmarknadspolitiskt program eller om programmet skulle ha pågått i högst 10 dagar.

Om sökanden orsakar sin arbetslöshet enligt första stycket en andra gång i anslutning till eller inom samma ersättningsperiod, ska sökanden på nytt stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning enligt vad som sägs i första och andra styckena. Om det upprepas en tredje gång inom samma ersättningsperiod, upphör rätten till arbetslöshetsersättning för återstående ersättningsdagar i den ersättningsperioden.

5 § Bestämmelserna om avstängning i 4 § första stycket 1 och 2 ska inte tillämpas om arbetet har upphört

1. enligt en överenskommelse som har träffats sedan arbetsgivaren har tagit initiativ till att skilja sökanden från arbetet, eller

2. genom en uppsägning från arbetsgivarens sida och uppsägningens giltighet är föremål för prövning i domstol eller en förhandling enligt lagen (1976:580) om medbestämmande i arbetslivet eller enligt kollektivavtal.

Lämpligt arbete

6 § Ett arbete ska anses lämpligt om

1. det inom ramen för tillgången på arbetstillfällen har tagits skäligen hänsyn till sökandens förutsättningar för arbetet och andra personliga förhållanden,

2. anställningsförmånerna är förenliga med de förmåner som arbetstagare som omfattas av kollektivavtal får eller, om något kollektivavtal inte finns, är skäliga i förhållande till de förmåner som arbetstagare med likvärdiga arbetsuppgifter och kvalifikationer får i jämförbara företag,

3. arbetet inte hänför sig till en arbetsplats där arbetskonflikt råder till följd av stridsåtgärder som är lovliga enligt lag och kollektivavtal, och

4. förhållandena på arbetsplatsen motsvarar det som anges i författning eller myndighetsföreskrifter om åtgärder till förebyggande av ohälsa eller olycksfall.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om lämpligt arbete.

Förtroendeuppdrag

7 § Med lämpligt arbete i 2 och 3 §§ och med anställning i 3 § avses inte förtroendeuppdrag som enligt lag ger rätt till ledighet från anställning.

Godtagbart skäl och giltig anledning

8 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vad som ska anses utgöra godtagbart skäl i 2 och 3 §§ och giltig anledning i 4 §.

Sammanläggning av sanktionsgrunder

9 § När det prövas om en sökande ska varnas eller stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning får upprepade fall av misskötsamhet med arbetssökandet enligt 2 §, förlängning av tid i arbetslöshet enligt 3 § eller orsakande av arbetslöshet enligt 4 § läggas samman till grund för en sanktion.

En sammanläggning får endast göras av sanktionsgrundande förhållanden som omfattas av samma paragraf och som har inträffat innan en sökande har informerats av Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassan om att sökanden kan komma att varnas eller stängas av från rätt till arbetslöshetsersättning.

Om det finns särskilda skäl får sanktionsgrundande förhållanden läggas samman även efter att sökanden har informerats av Arbetsförmedlingen eller arbetslöshetskassan.

Avstängningstiden

10 § Avstängningstiden ska räknas från och med den dag då det som ligger till grund för avstängningen inträffade. Om något som medför avstängning inträffar under en pågående avstängningstid, ska den nya avstängningstiden räknas från utgången av den föregående avstängningstiden.

I avstängningstiden ingår dagar som

1. skulle ha utgjort karenstid enligt 4 kap. 3 §,
2. sökanden skulle ha fått arbetslöshetsersättning för om avstängning inte hade skett, och
3. sökanden har arbetat.

Antalet avstängningsdagar enligt andra stycket får vara högst fem per vecka.

11 § En avstängning får inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från och med den dag då det som ligger till grund för avstängningen inträffade.

Om något som medför avstängning inträffar under en pågående avstängningstid, får den nya avstängningen inte pågå längre än 112 kalenderdagar räknat från utgången av den föregående avstängningstiden.

Frånkännande av rätt till arbetslöshetsersättning

12 § En sökande ska frånkännas rätt till arbetslöshetsersättning om sökanden medvetet eller av grov vårdslöshet har

1. lämnat oriktiga eller vilseledande uppgifter, eller
2. låtit bli att anmäla ändrade förhållanden till arbetslöshetskassan om något som är av betydelse för sökandens rätt till eller storleken på arbetslöshetsersättningen.

Om sökanden är medlem i eller ansluten till en arbetslöshetskassa får sökanden frånkännas rätt till arbetslöshetsersättning endast om arbetslöshetskassan vid prövning enligt 37 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor har bedömt att sökanden inte ska uteslutas ur arbetslöshetskassan.

13 § Ett beslut om frånkännande ska avse 130 ersättningsdagar. Om det finns särskilda skäl får beslutet avse färre eller fler dagar, dock lägst 45 och högst 195 ersättningsdagar.

14 § Ett beslut om frånkännande ska gälla från och med den dag då arbetslöshetskassan inledde utredningen av det som ligger till grund för beslutet och längst fem år från den dagen.

Ett beslut om frånkännande får inte grundas på något som ligger längre bakåt i tiden än fem år, räknat från och med den dag då arbetslöshetskassan inledde utredningen.

I beslutet ska det anges vilken dag arbetslöshetskassan inledde utredningen.

8 kap. Återbetalningsskyldighet och återkrav

Förutsättningar för återbetalningsskyldighet

1 § En mottagare av arbetslöshetsersättning är återbetalningsskyldig om

1. mottagaren genom att lämna oriktiga uppgifter eller inte lämna de uppgifter och göra de anmälningar som mottagaren är skyldig att göra eller på något annat sätt har orsakat att ersättning har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp,

2. ersättning i annat fall har lämnats felaktigt eller med ett för högt belopp och mottagaren har insett eller skäligen borde ha insett detta, eller

3. mottagaren senare har fått lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid som den utbetalda ersättningen.

Återkrav

2 § Om en mottagare av arbetslöshetsersättning är återbetalningsskyldig, ska arbetslöshetskassan besluta att återkräva det felaktigt utbetalda beloppet. Ett beslut om återkrav ska innehålla uppgifter om det belopp som ska betalas tillbaka och när beloppet senast ska betalas.

Avbetalning och anstånd

3 § Arbetslöshetskassan får träffa avtal med den återbetalningsskyldige om avbetalning av ett återkrav av arbetslöshetsersättning eller bevilja den återbetalningsskyldige anstånd med betalningen.

Ränta ska tas ut på det obetalda beloppet från den dag då avtalet om avbetalningsplan träffades eller anståndet beviljades, dock inte för tid innan det återkrävda beloppet har förfallit till betalning. Ränta ska tas ut efter en räntesats som vid varje tidpunkt överstiger statens utlåningsränta med två procentenheter.

Dröjsmålsränta

4 § Om ett belopp som har återkrävts inte har betalats i rätt tid, ska dröjsmålsränta enligt räntelagen (1975:635) tas ut på det obetalda beloppet. Detsamma gäller när den återbetalningsskyldige har träffat avtal om en avbetalningsplan eller har beviljats anstånd med betalningen och betalning inte sker inom den tid som följer av avtalet eller beslutet om anstånd.

Avstående från återkrav

5 § Om det med hänsyn till den återbetalningsskyldiges personliga eller ekonomiska förhållanden eller andra omständigheter finns särskilda skäl för det, får arbetslöshetskassan besluta om att helt eller delvis avstå från ett krav på återbetalning eller ränta.

Avdrag på arbetslöshetsersättning

6 § Vid återkrav får arbetslöshetskassan, vid en senare utbetalning av arbetslöshetsersättning till den som är återbetalningsskyldig, dra av ett skäligt belopp i avräkning mot det krävda beloppet. Avdrag får även göras för ränta som den återbetalningsskyldige ska betala.

Exekutionstitel

7 § Arbetslöshetskassans beslut om återkrav av arbetslöshetsersättning, ränta och dröjsmålsränta ska anses som ett sådant beslut av en förvaltningsmyndighet som utgör en exekutionstitel enligt 3 kap. 1 § första stycket 6 a utsökningsbalken.

9 kap. Uppgiftsskyldighet

Uppgiftsskyldighet för myndigheter

1 § Arbetsförmedlingen, Centrala studiestödsnämnden, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten ska till en arbetslöshetskassa lämna de uppgifter om en enskild som behövs för ett ärende hos arbetslöshetskassan enligt denna lag.

Uppgiftsskyldighet för arbetslöshetskassor

2 § En arbetslöshetskassa ska till Arbetsförmedlingen, Försäkringskassan och Pensionsmyndigheten lämna de uppgifter om en enskild som behövs för ett ärende hos den mottagande myndigheten.

3 § En arbetslöshetskassa ska till en annan arbetslöshetskassa lämna de uppgifter om en enskild som behövs för ett ärende hos den mottagande arbetslöshetskassan enligt denna lag.

Uppgiftsskyldighet för arbetsgivare och uppdragsgivare

4 § En arbetsgivare eller uppdragsgivare ska på begäran till en arbetslöshetskassa lämna de uppgifter om en enskilds anställnings- och uppdragsförhållanden som behövs för ett ärende hos arbetslöshetskassan enligt denna lag.

Föreskrifter om uppgiftsskyldighet

5 § Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela föreskrifter om vilka uppgifter som enligt 1–4 §§ ska lämnas av eller till en arbetslöshetskassa.

10 kap. Handläggning av ärenden

Förvaltningslagens tillämpning

1 § Förvaltningslagen (2017:900) ska tillämpas när arbetslöshetskassan handlägger ärenden enligt denna lag, om inte något annat följer av bestämmelserna i detta kapitel eller av bestämmelserna om omprövning

och överklagande i 11 kap. När förvaltningslagen tillämpas ska arbetslöshetskassan jämföras med en myndighet.

Ansökan om arbetslöshetsersättning

2 § En ansökan om arbetslöshetsersättning ska göras hos arbetslöshetskassan.

Ansökan ska innehålla de uppgifter som behövs i ärendet. Sökanden ska på heder och samvete intyga att lämnade uppgifter om faktiska förhållanden är riktiga.

Regeringen eller den myndighet som regeringen bestämmer kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela ytterligare föreskrifter om ansökan.

3 § En ansökan om arbetslöshetsersättning ska avse en månad och göras senast tre månader efter utgången av den månad som ansökan avser. En ansökan som görs efter den tiden ska avvisas, om det inte finns särskilda skäl.

4 § Om arbetslöshetskassan förelägger en sökande att avhjälpa en brist i en ansökan får det ske genom delgivning.

Skyldighet att medverka i utredningen och att anmäla ändrade förhållanden

5 § Den enskilde är skyldig att

1. medverka till att ett ärende blir utrett genom att lämna de uppgifter som är av betydelse för ett ärendes avgörande, och

2. anmäla ändrade förhållanden som påverkar rätten till eller storleken på arbetslöshetsersättningen.

En anmälan enligt första stycket 2 ska göras så snart som möjligt och senast 14 dagar efter det att den enskilde fick kännedom om förändringen.

Om arbetslöshetskassan begär det, ska den enskilde lämna uppgifter om faktiska förhållanden på heder och samvete.

Interimistiska beslut

6 § Arbetslöshetskassan får besluta i fråga om arbetslöshetsersättning för tid fram till dess att ett ärende har avgjorts slutligt, om det

1. inte utan betydande dröjsmål kan avgöras om sökanden har rätt till arbetslöshetsersättning,

2. är sannolikt att sökanden har sådan rätt, och

3. är av väsentlig betydelse för sökanden.

Ett beslut enligt första stycket får meddelas även när det står klart att sökanden har rätt till arbetslöshetsersättning men ersättningens storlek inte kan bestämmas utan betydande dröjsmål.

När beslut gäller

7 § Ett beslut gäller omedelbart, om inte något annat har angetts i beslutet eller bestämts av den instans som ska ompröva beslutet eller pröva överklagandet.

När beslut senast får rättas eller ändras

8 § En rättelse eller ändring av ett beslut får inte göras senare än två år från den dag då beslutet meddelades.

Ett beslut får rättas eller ändras även efter två år, om det först därefter har kommit fram att beslutet har fattats på uppenbart felaktigt eller ofullständigt underlag eller om det finns andra synnerliga skäl.

11 kap. Omprövning och överklagande

Omprövning av beslut

1 § Arbetslöshetskassan ska ompröva sitt beslut om det begärs av den enskilde som beslutet angår. Det gäller inte om arbetslöshetskassan redan har ändrat beslutet enligt 37 eller 38 § förvaltningslagen (2017:900).

Vid omprövning får beslutet inte ändras till den enskildes nackdel.

2 § En begäran om omprövning ska vara skriftlig och ha kommit in till arbetslöshetskassan inom två månader från den dag då den som begär omprövning fick del av beslutet genom arbetslöshetskassan. I begäran om omprövning ska den enskilde ange vilket beslut som avses och på vilket sätt som den enskilde vill att beslutet ska ändras.

3 § Arbetslöshetskassan ska underrätta den enskilde om hur den enskilde kan begära omprövning av ett beslut. En sådan underrättelse ska innehålla information om vilka krav som ställs på form och innehåll, vad som gäller i fråga om ingivande och inom vilken tid en begäran om omprövning ska ha kommit in till arbetslöshetskassan. Underrättelse får ske genom delgivning.

4 § Arbetslöshetskassan prövar om begäran om omprövning har kommit in i rätt tid. Om begäran har kommit in för sent ska den avvisas.

En begäran ska dock inte avvisas om

1. förseningen beror på att arbetslöshetskassan inte har lämnat den enskilde en korrekt underrättelse om hur man begär omprövning, eller
2. begäran har kommit in inom tidsfristen till den domstol som ska pröva ett överklagande av arbetslöshetskassans omprövningsbeslut.

Överklagande av beslut

Till vilken domstol överklagas beslut?

5 § En arbetslöshetskassas beslut i ärenden om arbetslöshetsersättning enligt denna lag får överklagas till allmän förvaltningsdomstol, om inte något annat följer av lagen (1969:93) om begränsning av samhällsstöd vid arbetskonflikt.

Prövningstillstånd krävs vid överklagande till kammarrätten.

6 § Arbetslöshetskassans beslut överklagas till den förvaltningsrätt inom vars domkrets den enskilde var folkbokförd vid tidpunkten för beslutet. Om det inte finns någon sådan behörig förvaltningsrätt överklagas beslutet till den förvaltningsrätt inom vars domkrets det första beslutet i saken fattades.

Omprövning före överklagande

7 § Arbetslöshetskassans beslut får inte överklagas av den enskilde innan det har omprövats av arbetslöshetskassan. Om ett beslut överklagas innan det har omprövats, ska överklagandet anses som en begäran om omprövning.

Första stycket gäller inte beslut som har ändrats med stöd av 37 eller 38 § förvaltningslagen (2017:900). Den enskildes begäran om omprövning av ett sådant beslut ska anses som ett överklagande.

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens rätt att överklaga

8 § Inspektionen för arbetslöshetsförsäringen får överklaga en arbetslöshetskassas och en domstols beslut enligt denna lag.

Motpart i överinstans

9 § I ett mål där en enskild har överklagat en arbetslöshetskassas beslut är arbetslöshetskassan den enskildes motpart, om inte annat följer av 10 §.

10 § Inspektionen för arbetslöshetsförsäringen får överta en arbetslöshetskassas uppgift att i förvaltningsrätten och kammarrätten föra det allmännas talan.

I Högsta förvaltningsdomstolen är det Inspektionen för arbetslöshetsförsäringen som för det allmännas talan.

Överklagandetiden

11 § Ett överklagande av ett beslut enligt denna lag ska ha kommit in till den arbetslöshetskassa eller domstol som har meddelat beslutet inom två månader från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom arbetslöshetskassan eller domstolen.

Ett överklagande från Inspektionen för arbetslöshetsförsäringen eller arbetslöshetskassan ska dock ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

12 § Ett överklagande av ett beslut om ett sådant intyg som avses i 1 kap. 3 § ska ha kommit in till den myndighet eller domstol som har meddelat beslutet inom två månader från den dag då den som överklagar fick del av beslutet genom myndigheten eller domstolen.

Ett överklagande från den myndighet som har beslutat om intyget ska dock ha kommit in inom två månader från den dag då beslutet meddelades.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.
 2. Genom lagen upphävs lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.
 3. Den upphävda lagen gäller dock fortfarande för den som har en pågående ersättningsperiod vid ikraftträdandet.
 4. Bestämmelserna i 35–36 §§ i den upphävda lagen gäller dessutom fortfarande till och med den 30 september 2026 för företagare som omfattas av 6 § förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring i dess lydelse enligt förordningen (2011:9) om ändring i förordningen (1997:835) om arbetslöshetsförsäkring.

2 Förslag till lag om ändring i lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring

Härigenom föreskrivs att 2 kap. 2 § lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring ska ha följande lydelse.

Lydelse enligt lagförslag 2.1

Föreslagen lydelse

2 kap.

2 §

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att sökanden har fyllt 20 år. Rätten till ersättning upphör vid månadsskiftet före den månad då sökanden *fyller 66 år*.

För att ha rätt till arbetslöshetsersättning krävs att sökanden har fyllt 20 år. Rätten till ersättning upphör vid månadsskiftet före den månad då sökanden *uppnår riktåldern för pension enligt 2 kap. 10 a–10 d §§ socialförsäkringsbalken*.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 januari 2026.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för den som har fyllt 66 år före ikraftträdandet.

3 Förslag till lag om ändring i socialförsäkringsbalken

Häriigenom föreskrivs att 6 kap. 20 §, 25 kap. 7 a § och 59 kap. 13 § socialförsäkringsbalken ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

6 kap.

20 §¹

Den som får någon av följande förmåner är försäkrad för inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning enligt 6 § 5, inkomstgrundad ålderspension enligt 6 § 8 och inkomstrelaterad efterlevandeförmån enligt 6 § 9 och 11:

1. omvårdnadsbidrag enligt 5 kap. 9 § 5,
2. *dagpenning från arbetslöshetskassa,*
2. *arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring,*
3. aktivitetsstöd till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program,
4. ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF),
5. dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga, och
6. stipendium som enligt 11 kap. 46 § inkomstskattelagen (1999:1229) ska tas upp som intäkt i inkomstslaget tjänst.

25 kap.

7 a §²

För en försäkrad som har inkomst av anställning, bedriver näringsverksamhet i aktiebolagsform och som är företagare i den mening som avses i 34–34 c §§ lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring ska, under en tid om 36 månader räknat från den månad då anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) har gjorts eller borde ha gjorts (uppbyggnadsskedet), den sjukpenninggrundande inkomsten av anställningen i aktiebolaget beräknas till minst vad som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning.

För en försäkrad som har inkomst av anställning, bedriver näringsverksamhet i aktiebolagsform och som är företagare i den mening som avses i 2 kap. 6 och 7 §§ lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring ska, under en tid om 36 månader räknat från den månad då anmälan för registrering enligt 7 kap. 2 § skatteförfarandelagen (2011:1244) har gjorts eller borde ha gjorts (uppbyggnadsskedet), den sjukpenninggrundande inkomsten av anställningen i aktiebolaget beräknas till minst vad som motsvarar skäligen avlöning för liknande arbete för annans räkning.

¹ Senaste lydelse 2018:1265.

² Senaste lydelse 2018:670.

Om den försäkrade tidigare har bedrivit samma verksamhet i en sådan företagsform som avses i 9 § första stycket ska uppbyggnadsskedet räknas från den tidpunkt som följer av den paragrafen.

59 kap.

13 §³

Som inkomst av anställning räknas följande sociala förmåner:

1. Föräldrapenningsförmåner.
2. Omvårdnadsbidrag.
3. Ersättning från Försäkringskassan i form av sjuklönegaranti enligt 20 § lagen (1999:1047) om sjuklön.
4. Sjukpenning eller motsvarande ersättning enligt denna balk eller annan författning eller på grund av särskilt beslut av regeringen. Detta gäller i den utsträckning ersättningen har trätt i stället för en försäkrads inkomst som arbetstagare i allmän eller enskild tjänst.
5. Inkomstrelaterad sjukersättning och inkomstrelaterad aktivitetsersättning.
6. Livränta på grund av arbetsskada eller annan skada som avses i 41–44 kap.
7. Närståendepenning.
8. *Dagpenning från arbetslöshetskassa.*
8. *Arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring.*
9. Aktivitetsstöd till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program.
10. Ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF).
11. Dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga.
12. Bidrag från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden i den utsträckning som regeringen föreskriver det.
13. Omställningsstudiebidrag enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande när en försäkrad får dagpenning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

³ Senaste lydelse 2022:858.

4 Förslag till lag om ändring i lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (1991:586) om särskild inkomstskatt för utomlands bosatta ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är

1. lön eller därmed jämförlig förmån på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, en svensk kommun eller en svensk region,

2. lön eller därmed jämförlig förmån på grund av annan anställning eller annat uppdrag än hos svenska staten, en svensk kommun eller en svensk region, i den utsträckning inkomsten förvärvats genom verksamhet i Sverige,

3. arvode och liknande ersättning som någon får i egenskap av ledamot eller suppleant i styrelse eller annat liknande organ i ett svenskt aktiebolag eller någon annan svensk juridisk person, oavsett var verksamheten utövats,

4. ersättning i form av pension, med undantag av barnpension, sjukersättning och aktivitetsersättning enligt socialförsäkringsbalken, till den del det totala beloppet av mottagna ersättningar för varje kalendermånad överstiger en tolfedel av 0,77 prisbasbelopp, samt annan ersättning enligt samma balk,

5. pension på grund av anställning eller uppdrag hos svenska staten, en svensk kommun eller en svensk region,

6. belopp, som betalas ut på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring, om försäkringen meddelats i en i Sverige bedriven försäkringsrörelse samt belopp som betalas ut från pensionssparkonto fört av ett svenskt pensionssparinstitut eller av ett utländskt instituts filial i Sverige enligt lagen (1993:931) om individuell pensionssparande samt avskattning av en sådan försäkring eller ett sådant pensionssparkonto,

6 a. belopp, som betalas ut på grund av annan pensionsförsäkring än tjänstepensionsförsäkring samt avskattning av sådan annan försäkring, om försäkringen meddelats i en utländsk försäkringsrörelse i den utsträckning den skattskyldige vid den årliga beskattningen fått avdrag för premier eller om premierna inte räknats som inkomst för den försäkrade enligt inkomstskattelagen (1999:1229),

7. pension på grund av tjänstepensionsförsäkring eller avtal om tjänstepension som är jämförligt med försäkring inklusive avskattning av sådan försäkring eller sådant avtal, samt annan pension eller förmån, om förmånen lämnas på grund av tidigare tjänst och den tidigare verksamheten huvudsakligen utövats i Sverige,

8. ersättning enligt lagen (1954:243) om yrkesskadeförsäkring eller annan författning, som betalats ut till någon vid sjukdom eller olycksfall i arbete eller på grund av militärtjänstgöring,

¹ Senaste lydelse 2020:951.

9. *dagpenning från arbetslöshetskassa enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring,* 9. *arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring,*

10. annan inkomst av tjänst som förvärvats genom verksamhet i Sverige,

11. återfört avdrag för egenavgifter enligt socialavgiftslagen (2000:980), arbetsgivaravgifter och egenavgifter som satts ned genom ändrad debitering, i den utsträckning avdrag har medgetts för avgifterna samt avgifter som avses i 62 kap. 6 § inkomstskattelagen och som satts ned genom ändrad debitering, i den utsträckning avdrag har medgetts för avgifterna och dessa inte hänför sig till näringsverksamhet, och

12. sjöinkomst som avses i 64 kap. 3 och 4 §§ inkomstskattelagen i den utsträckning inkomsten förvärvats genom verksamhet på

– ett handelsfartyg som ska anses som svenskt enligt sjölagen (1994:1009), utom i de fall fartyget hyrs ut i huvudsak obemannat till en utländsk redare och sjömannen inte är anställd hos fartygets ägare eller hos en arbetsgivare som ägaren anlitar, eller

– ett utländskt handelsfartyg som en svensk redare hyr i huvudsak obemannat, om sjömannen är anställd hos redaren eller hos en arbetsgivare som redaren anlitar.

Som inkomst enligt första stycket 1–3 och 12 anses också förskott på sådan inkomst.

Verksamhet på grund av anställning eller uppdrag i ett svenskt företag eller vid ett utländskt företags fasta driftställe i Sverige anses utövad i Sverige även om den enskilde inom ramen för verksamheten

– gör tjänsteresor utomlands, eller

– utför arbete utomlands i sin bostad under förutsättning att tiden för arbetet där uppgår till högst hälften av den enskildes totala arbetstid i verksamheten under varje tremånadersperiod.

Skattepliktig inkomst enligt denna lag är dock endast sådan inkomst som skulle ha beskattats hos en obegränsat skattskyldig enligt inkomstskattelagen.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för dagpenning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

5 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs i fråga om lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor¹

dels att nuvarande 34 a § ska betecknas 34 b §,

dels att 1, 12, 32, 37, 37 c, 48, 62, 85, 87 a, 89, 91, 93, 94–94 b, 94 g och 116 §§ ska ha följande lydelse,

dels att det ska införas en ny paragraf, 34 a §, av följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

1 §

Arbetslöshetsförsäkringen enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring handhas av arbetslöshetskassor som har registrerats enligt 7–14 §§. Arbetslöshetskassor är föreningar för vilkas bildande och verksamhet det finns närmare bestämmelser i denna lag.

En arbetslöshetskassas verksamhet skall omfatta ett visst verksamhetsområde. Ett verksamhetsområde omfattar en viss yrkeskategori eller bransch eller vissa närbesläktade sådana.

Arbetslöshetsförsäkringen enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring handhas av arbetslöshetskassor som har registrerats enligt 7–14 §§. Arbetslöshetskassor är föreningar vars bildande och verksamhet det finns närmare bestämmelser om i denna lag.

En arbetslöshetskassas verksamhet ska omfatta ett visst verksamhetsområde. Ett verksamhetsområde omfattar en viss yrkeskategori eller bransch eller vissa närbesläktade sådana.

12 §²

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får förelägga arbetslöshetskassan att inom en viss tid *avge yttrande* eller vidta rättelse, om inspektionen finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

1. inte har tillkommit i behörig ordning,

2. till sitt innehåll strider mot lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag, mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar eller mot arbetslöshetskassans stadgar,

3. i något viktigare hänseende vilseledande.

Om en arbetslöshetskassa inte följer ett sådant föreläggande, *skall*

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får förelägga arbetslöshetskassan att inom en viss tid *yttra sig* eller vidta rättelse, om inspektionen finner att ett beslut som anmäls för registrering eller en handling som bifogas anmälan

2. till sitt innehåll strider mot lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring, mot denna lag, mot föreskrifter som har meddelats med stöd av dessa lagar eller mot arbetslöshetskassans stadgar, *eller*

har formulerats otydligt eller

Om en arbetslöshetskassa inte följer ett sådant föreläggande, *ska*

¹ Senaste lydelse av 34 a § 2018:108.

² Senaste lydelse 2002:543.

anmälan *avskriv*as. En under-
rättelse om att så kan ske *skall* tas
in i föreläggandet.

anmälan *skriv*as av. En under-
rättelse om att så kan ske *ska* tas in
i föreläggandet.

32 §

En ställföreträdare för en
arbetslöshetskassa får inte följa en
sådan föreskrift av en förenings-
stämma eller ett annat organ hos
arbetslöshetskassan som inte gäller
därför att den står i strid med *lagen*
(1997:238) *om arbetslöshets-*
försäkring, med denna lag, med
föreskrifter utfärdade med stöd av
dessa lagar eller med *kassans*
stadgar.

En ställföreträdare för en
arbetslöshetskassa får inte följa en
sådan föreskrift av en förenings-
stämma eller ett annat organ hos
arbetslöshetskassan som inte gäller
därför att den står i strid med *lagen*
(2024:000) *om arbetslöshets-*
försäkring, med denna lag, med
föreskrifter utfärdade med stöd av
dessa lagar eller med *arbetslöshets-*
kassans stadgar.

34 a §

*Den som, när han eller hon
senast arbetade, omfattades av en
annan stats lagstiftning enligt
Europaparlamentets och rådets
förordning (EG) nr 883/2004 av
den 29 april 2004 om samordning
av de sociala trygghetssystemen
ska anses ha varit verksam inom
det verksamhetsområde som han
eller hon skulle ha arbetat inom om
arbetet hade utförts i Sverige.*

37 §³

En medlem i en arbetslöshets-
kassa som medvetet eller av grov
vårdslöshet har lämnat oriktiga
eller vilseledande uppgifter om
förhållanden av betydelse för hans
eller hennes rätt till medlemskap
eller *ersättning*, ska uteslutas *som*
medlem om inte särskilda skäl talar
mot det. Detsamma gäller en
medlem som medvetet eller av grov
vårdslöshet har låtit bli att anmäla
ändrade uppgifter till *kassan* om
förhållanden av betydelse för hans
eller hennes rätt till ersättning.

I 46–46 b §§ *lagen* (1997:238)
om arbetslöshetsförsäkring finns

En medlem i en arbetslöshets-
kassa som medvetet eller av grov
vårdslöshet har lämnat oriktiga
eller vilseledande uppgifter om
förhållanden av betydelse för hans
eller hennes rätt till medlemskap
eller *arbetslöshetsersättning*, ska
uteslutas *ur arbetslöshetskassan*
om inte särskilda skäl talar mot det.
Detsamma gäller en medlem som
medvetet eller av grov vårdslöshet
har låtit bli att anmäla ändrade
uppgifter till *arbetslöshetskassan*
om förhållanden av betydelse för
hans eller hennes rätt till ersättning.

I 7 kap. 12–14 §§ *lagen*
(2024:000) *om arbetslöshets-*

³ Senaste lydelse 2013:153.

bestämmelser om fränkännande av rätt till *ersättning* när arbetslöshetskassan beslutar att medlemmen inte ska uteslutas.

försäkring finns bestämmelser om fränkännande av rätt till *arbetslöshetsersättning* när arbetslöshetskassan beslutar att medlemmen inte ska uteslutas.

37 c §⁴

Arbetslöshetskassans styrelse prövar frågor om uteslutning av en medlem och om fränkännande av rätt till *ersättning* enligt *bestämmelser om detta i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring*. En kassaföreståndare får dock efter uppdrag från styrelsen fatta beslut i sådana ärenden, utom när det gäller omprövning.

Arbetslöshetskassans styrelse prövar frågor om uteslutning av en medlem och om fränkännande av rätt till *arbetslöshetsersättning* enligt *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring*. En kassaföreståndare får dock efter uppdrag från styrelsen fatta beslut i sådana ärenden, utom när det gäller omprövning.

48 §⁵

En arbetslöshetskassa ska till staten för varje kalendermånad betala en finansieringsavgift för finansiering av del av statens kostnader för *utbetalad ersättning* för varje medlem som fanns i *kassan* den sista dagen i månaden. *Finansieringsavgiften ska motsvara 131 procent av den under månaden genomsnittligt utbetalade dagpenningen enligt inkomstbortfallsförsäkringen delat med tolv.*

En arbetslöshetskassa ska till staten för varje kalendermånad betala en finansieringsavgift för finansiering av *en* del av statens kostnader för *utbetalad arbetslöshetsersättning* för varje medlem som fanns i *arbetslöshetskassan* den sista dagen i månaden.

Finansieringsavgiften ska motsvara 131 procent av den under månaden utbetalade arbetslöshetsersättningen till sökande som uppfyller villkoren i 5 kap. 4 § lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring delat med det antal ersättningsdagar under månaden som ersättningen motsvarar, delat med tolv.

62 §

Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider

Om ett beslut av en föreningsstämma inte har kommit till i behörig ordning eller i övrigt strider

⁴ Senaste lydelse 2013:153.

⁵ Senaste lydelse 2009:665.

mot *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring*, denna lag eller mot arbetslöshetskassans stadgar, *kan* talan mot arbetslöshetskassan om att beslutet *skall* upphävas eller ändras föras av en medlem, styrelsen, en styrelseledamot eller kassaföreståndaren.

Talan *skall* väckas vid tingsrätten.

Talan *skall* väckas inom tre månader från dagen för beslutet. *Väcks* inte talan inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

mot *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring*, denna lag eller mot arbetslöshetskassans stadgar, *får* talan mot arbetslöshetskassan om att beslutet *ska* upphävas eller ändras föras av en medlem, styrelsen, en styrelseledamot eller kassaföreståndaren.

Talan *ska* väckas vid tingsrätten.

Talan *ska* väckas inom tre månader från dagen för beslutet. *Om* inte talan *väcks* inom denna tid, är rätten till talan förlorad.

85 §

Rikstäckande organisationer som företräder anställda och företagare på arbetsmarknaden får bilda en kompletterande arbetslöshetskassa. I den kompletterande arbetslöshetskassan är organisationerna som bildat föreningen medlemmar. *Denna kassa kommer främst övergångsvis att handha arbetslöshetsförsäkring åt enskilda. När det gäller grundförsäkringen omfattar kassans verksamhet arbetslösa som inte är medlemmar i någon arbetslöshetskassa. När det gäller den frivilliga inkomstbortfallsförsäkringen omfattar verksamheten dem som är anslutna till den kompletterande kassan.*

Den kompletterande arbetslöshetskassan *skall* godkännas av regeringen.

Rikstäckande organisationer som företräder anställda och företagare på arbetsmarknaden får bilda en kompletterande arbetslöshetskassa. I den kompletterande arbetslöshetskassan är organisationerna som *har* bildat föreningen medlemmar. *Den kompletterande arbetslöshetskassan handhar arbetslöshetsförsäkringen för arbetslösa som är anslutna till den kompletterande arbetslöshetskassan och för arbetslösa som inte är medlemmar i en annan arbetslöshetskassa.*

Den kompletterande arbetslöshetskassan *ska* godkännas av regeringen.

87 a §⁶

Den kompletterande arbetslöshetskassan *skall* ta ut en avgift av dem som får ersättning enligt grundförsäkringen enligt *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* och som inte är anslutna till kassan eller medlemmar i en annan arbetslöshetskassa. Avgiften *skall* bidra till att täcka kassans

Den kompletterande arbetslöshetskassan *ska* ta ut en avgift av dem som får arbetslöshetsersättning enligt *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* och som inte är anslutna till den kompletterande arbetslöshetskassan eller medlemmar i en annan arbetslöshetskassa. Avgiften *ska*

⁶ Senaste lydelse 2004:225.

förvaltningskostnader för denna grupp ersättningsberättigade.

Avgiften betalas genom att den dras av när *ersättningen enligt grundförsäkringen* betalas ut. Avdrag för betalning av preliminär skatt *skall* göras innan avgiften dras av från ersättningen. Avdrag för avgiften får inte göras gällande mot beslut om utmätning av lön enligt 7 kap. utsökningsbalken.

bidra till att täcka *arbetslöshetskassans* förvaltningskostnader för denna grupp ersättningsberättigade.

Avgiften betalas genom att den dras av när *arbetslöshetsersättningen* betalas ut. Avdrag för betalning av preliminär skatt *ska* göras innan avgiften dras av från ersättningen. Avdrag för avgiften får inte göras gällande mot beslut om utmätning av lön enligt 7 kap. utsökningsbalken.

89 §⁷

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen utövar tillsyn över arbetslöshetskassorna och gör uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen.

Inspektionen *skall* verka för att *bestämmelserna i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* och i denna lag tillämpas likformigt och rättvist.

Inspektionen *ska* verka för att *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* och denna lag tillämpas likformigt och rättvist.

91 §⁸

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får meddela de erinringar i fråga om en arbetslöshetskassas verksamhet som inspektionen finner behövliga.

Inspektionen får förelägga en arbetslöshetskassa att inom en viss tid vidta de åtgärder som behövs för rättelse, om

1. en avvikelse har gjorts från *kassans stadgar*, denna lag, *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för *kassans* verksamhet,

2. stadgarna inte längre uppfyller kraven enligt 5 §,

3. *kassans* tillgångar inte är tillräckliga, eller

4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot *kassans* verksamhet.

1. en avvikelse har gjorts från *arbetslöshetskassans stadgar*, denna lag, *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* eller de författningar och föreskrifter i övrigt som gäller för *arbetslöshetskassans* verksamhet,

3. *arbetslöshetskassans* tillgångar inte är tillräckliga, eller

4. någon annan allvarlig anmärkning kan riktas mot *arbetslöshetskassans* verksamhet.

93 §

En arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för *ersättning* som betalas ut enligt

En arbetslöshetskassa har rätt till statsbidrag för kostnader för *arbetslöshetsersättning* som

⁷ Senaste lydelse 2002:543.

⁸ Senaste lydelse 2002:1135.

bestämmelser i lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

betalas ut enligt *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring.*

94 §⁹

Om någon som har fått arbetslöshetsersättning har orsakat att ersättningen betalats ut i strid med denna lag, *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till någon av dessa lagar, ska arbetslöshetskassan betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt. Detsamma gäller när den som har fått ersättning från en kassa senare har fått lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid.

Om någon som har fått arbetslöshetsersättning har orsakat att ersättningen *har* betalats ut i strid med denna lag, *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till någon av dessa lagar, ska arbetslöshetskassan betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt. Detsamma gäller när den som har fått ersättning från en *arbetslöshetskassa* senare har fått lön eller ekonomiskt skadestånd som motsvarar lön för samma tid.

Återbetalningsskyldigheten omfattar dock inte belopp som arbetslöshetskassan har beslutat att *efterge* med stöd av *68 d § lagen om arbetslöshetsförsäkring.*

Återbetalningsskyldigheten omfattar dock inte belopp som arbetslöshetskassan har beslutat att *avstå från att återkräva* med stöd av *8 kap. 5 § lagen om arbetslöshetsförsäkring.*

94 a §¹⁰

Om en arbetslöshetskassa har orsakat att arbetslöshetsersättning betalats ut i strid med denna lag, *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till någon av dessa lagar, ska *kassan* betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt.

Om en arbetslöshetskassa har orsakat att arbetslöshetsersättning *har* betalats ut i strid med denna lag, *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till någon av dessa lagar, ska *arbetslöshetskassan* betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt.

94 b §¹¹

Om det är någon annan än den som har fått ersättningen eller en arbetslöshetskassa som har orsakat att arbetslöshetsersättning betalats ut i strid med denna lag, *lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till

Om det är någon annan än den som har fått ersättningen eller en arbetslöshetskassa som har orsakat att arbetslöshetsersättning *har* betalats ut i strid med denna lag, *lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring* eller föreskrifter som har meddelats i anslutning till

⁹ Senaste lydelse 2013:153.

¹⁰ Senaste lydelse 2013:153.

¹¹ Senaste lydelse 2013:153.

någon av dessa lagar, ska *kassan* betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt endast om den som fått ersättningen skäligen borde ha insett att han eller hon har fått ersättning obehörigen eller med för högt belopp.

Återbetalningsskyldigheten omfattar dock inte belopp som arbetslöshetskassan har beslutat att *efterge* med stöd av 68 d § lagen om arbetslöshetsförsäkring.

någon av dessa lagar, ska *arbetslöshetskassan* betala tillbaka statsbidrag som har betalats ut felaktigt endast om den som *har* fått ersättningen skäligen borde ha insett att han eller hon har fått ersättning obehörigen eller med ett för högt belopp.

Återbetalningsskyldigheten omfattar dock inte belopp som arbetslöshetskassan har beslutat att *avstå från att återkräva* med stöd av 8 kap. 5 § lagen om arbetslöshetsförsäkring.

94 g §¹²

En arbetslöshetskassa ska på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter om medlemskap i *kassan* och medlemmars ersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring som myndigheten behöver för framställning av statistik i enlighet med sådant uppdrag från regeringen som syftar till att kartlägga och analysera arbetsmarknaden.

Regeringen *meddelar* närmare föreskrifter om skyldigheten enligt första stycket och om när uppgifter får lämnas ut elektroniskt.

En arbetslöshetskassa ska på begäran av Statistiska centralbyrån lämna de uppgifter om medlemskap i *arbetslöshetskassan* och medlemmars *arbetslöshetsersättning* enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring som myndigheten behöver för framställning av statistik i enlighet med ett sådant uppdrag från regeringen som syftar till att kartlägga och analysera arbetsmarknaden.

Regeringen *kan med stöd av 8 kap. 7 § regeringsformen meddela* närmare föreskrifter om skyldigheten enligt första stycket och om när uppgifter får lämnas ut elektroniskt.

116 §

Om en förening eller en annan organisation utan att vara registrerad enligt denna lag handhar frågor om *ersättning* enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

Om en förening eller en annan organisation utan att vara registrerad enligt denna lag handhar frågor om *arbetslöshetsersättning* enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring, döms den som på föreningens eller organisationens vägnar deltar i en åtgärd eller ett beslut i sådan verksamhet till böter eller fängelse i högst sex månader.

¹² Senaste lydelse 2013:153.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för arbetslöshetsersättning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

6 Förslag till lag om ändring i lagen (1997:240) om införande av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1997:240) om införande av lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §

Arbetslöshetskassor som registrerats med stöd av äldre lagstiftning och som *bedriver* verksamhet enligt sådan lagstiftning vid utgången av år 1997 skall anses registrerade med rätt att enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *handha arbetslöshetsförsäkringen*.

Arbetslöshetskassor som *har* registrerats med stöd av äldre lagstiftning och som *bedrev* verksamhet enligt sådan lagstiftning vid utgången av 1997 *ska* anses registrerade med rätt att *handha arbetslöshetsförsäkringen* enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring *och lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring*.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

7 Förslag till lag om ändring i lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift

Härigenom föreskrivs att 2 § lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

2 §¹

Avgiften utgör 10,21 procent av ersättning i form av

1. sjukpenning och rehabiliteringspenning enligt 24–28 och 31 kap. socialförsäkringsbalken samt arbetsskadesjukpenning enligt 40 kap. nämnda balk eller motsvarande ersättning som utgetts enligt nämnda balk eller annan författning eller på grund av regeringens förordnande, i den utsträckning ersättningen trätt i stället för en försäkrads inkomst av anställning enligt 59 kap. 8–11 §§ socialförsäkringsbalken eller inkomst av annat förvärvsarbete enligt 59 kap. 14 § första stycket 1–3 nämnda balk,

2. föräldrapenningsförmåner enligt 11–13 kap. socialförsäkringsbalken,

3. närståendepenning enligt 47 kap. socialförsäkringsbalken,

4. ersättning enligt 20 § lagen (1991:1047) om sjuklön,

5. livränta enligt 41–44 kap. socialförsäkringsbalken eller annan motsvarande livränta som bestäms med tillämpning av 41 och 42 kap. nämnda balk,

7. omvårdnadsbidrag enligt 22 kap. socialförsäkringsbalken,

8. dagpenning från arbetslöshetskassa, 8. arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring,

9. statlig ersättning som lämnas för arbete i etableringsjobb,

10. aktivitetsstöd till den som deltar i ett arbetsmarknadspolitiskt program,

14. ersättning till deltagare i teckenspråksutbildning för vissa föräldrar (TUFF),

15. dagpenning till totalförsvarspliktiga som tjänstgör enligt lagen (1994:1809) om totalförsvarsplikt och till andra som får dagpenning enligt de grunder som gäller för totalförsvarspliktiga,

16. bidrag från Sveriges författarfond och Konstnärsnämnden i den utsträckning som regeringen så föreskriver, och

17. omställningsstudiebidrag enligt lagen (2022:856) om omställningsstudiestöd.

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för dagpenning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

¹ Senaste lydelse 2022:859.

8 Förslag till lag om ändring i inkomstskattelagen (1999:1229)

Härigenom föreskrivs att 11 kap. 36 § inkomstskattelagen (1999:1229)¹ ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

11 kap.

36 §

Följande ersättningar i samband med arbetslöshet ska tas upp:

1. *dagpenning från svensk arbetslöshetskassa*, och

2. aktivitetsstöd som betalas ut enligt bestämmelser som beslutats av regeringen eller av statlig myndighet till den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och till andra som är likställda med dem när det gäller rätt till sådant stöd.

1. *arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring*, och

2. aktivitetsstöd som betalas ut enligt bestämmelser som beslutats av regeringen eller av *en* statlig myndighet till den som tar del av ett arbetsmarknadspolitiskt program och till andra som är likställda med dem när det gäller rätt till sådant stöd.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för dagpenning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

¹ Lagen omtryckt 2008:803.

9 Förslag till lag om ändring i lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter

Härigenom föreskrivs att 9 § lagen (2000:981) om fördelning av socialavgifter ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

<i>Nuvarande lydelse</i>	9 §	<i>Föreslagen lydelse</i>
Arbetsmarknadsavgifter <i>skall</i> finansiera		Arbetsmarknadsavgifter <i>ska</i> finansiera
1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och kostnader för tillsyn av utbetalning av sådan ersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,		1. arbetslöshetsersättning enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring och kostnader för tillsyn av utbetalning av sådan ersättning enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,
2. aktivitetsstöd till den som <i>tar del av</i> ett arbetsmarknadspolitiskt program, <i>under förutsättning att han eller hon uppfyller villkoren för inkomstrelaterad ersättning enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring,</i>		2. aktivitetsstöd till den som <i>deltar i</i> ett arbetsmarknadspolitiskt program, <i>dock inte aktivitetsstöd med grundbelopp,</i>
3. kostnader enligt lönegarantilagen (1992:497), och		
4. sådana statliga ålderspensionsavgifter enligt lagen (1998:676) om statlig ålderspensionsavgift som betalas på ersättningar enligt 1–3.		

1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för arbetslöshetsersättning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

10 Förslag till lag om ändring i lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten

Härigenom föreskrivs att 5 § lagen (2002:546) om behandling av personuppgifter i den arbetsmarknadspolitiska verksamheten ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

5 §¹

Arbetsförmedlingen får behandla personuppgifter för tillhandahållande av information som behövs inom

1. Försäkringskassans, Centrala studiestödsnämndens eller arbetslöshetskassornas verksamhet som underlag för beslut om och kontroll av förmåner, ersättningar och andra stöd,

2. Skatteverkets verksamhet som underlag för beslut om och kontroll av skatt,

3. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens verksamhet som avser tillsyn och uppföljning samt utfärdande av intyg *enligt 48 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring*,

3. Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringens verksamhet som avser tillsyn och uppföljning samt utfärdande av *sådana* intyg *som visar rätten att med bibehållen arbetslöshetsersättning söka arbete i något annat land*,

4. Kronofogdemyndighetens verksamhet som underlag för bedömning enligt 4 kap. utsökningsbalken av i vilken utsträckning en gäldenär har utmätningsbar egendom,

5. socialnämndernas verksamhet som underlag för beslut om och kontroll av ekonomiskt bistånd enligt 4 kap. socialtjänstlagen (2001:453),

6. Migrationsverkets verksamhet som underlag för beslut om bistånd enligt lagen (1994:137) om mottagande av asylsökande m.fl.,

7. leverantörers verksamhet att utföra arbetsmarknadspolitiska insatser på uppdrag av Arbetsförmedlingen, och

8. Utbetalningsmyndighetens verksamhet.

Arbetsförmedlingen får även behandla personuppgifter för att tillhandahålla information till riksdagen eller regeringen eller till någon annan för att fullgöra uppgiftslämnande i enlighet med lag eller förordning.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

¹ Senaste lydelse 2023:458.

11 Förslag till lag om ändring i lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen

Härigenom föreskrivs att 4 § lagen (2006:469) om behandling av personuppgifter vid Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

4 §¹

Inspektionen för arbetslöshetsförsäkringen får behandla personuppgifter, om det är nödvändigt

1. för tillsyn över arbetslöshetskassorna och uppföljning av arbetslöshetsförsäkringen enligt 89 § första stycket lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor,

2. för tillsyn över handläggning av och rutiner för handläggning av sådana ärenden hos Arbetsförmedlingen som har samband med arbetslöshetsförsäkringen eller som rör återkallande av anvisningar till arbetsmarknadspolitiska program,

3. för tillsyn över handläggning av och rutiner för handläggning av sådana ärenden hos Arbetsförmedlingen och Försäkringskassan som rör åtgärder inom aktivitetsstöd, utvecklingsersättning och etableringsersättning eller för uppföljning av sådana åtgärder,

4. för registrering av uppgifter enligt lagen om arbetslöshetskassor, eller

5. som underlag och för kontroll vid utfärdande av intyg enligt 48 § lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

5. som underlag och för kontroll vid utfärdande av sådana intyg som visar rätten att med bibehållen arbetslöshetsersättning söka arbete i något annat land.

Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.

¹ Senaste lydelse 2018:260.

12 Förslag till lag om ändring i offentlighets- och sekretesslagen (2009:400)

Härigenom föreskrivs att 28 kap. 13 § och bilagan till offentlighets- och sekretesslagen (2009:400) ska ha följande lydelse.

Nuvarande lydelse

Föreslagen lydelse

28 kap.

13 §

Sekretess gäller i ärende om arbetslöshetsersättning enligt lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring och i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

Sekretess gäller i ärende enligt lagen (2024:000) om arbetslöshetsförsäkring och i ärende om medlemsavgift för arbetslös medlem enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor för uppgift om en enskilds personliga förhållanden, om det kan antas att den enskilde eller någon närstående till denne lider men om uppgiften röjs.

För uppgift i en allmän handling gäller sekretessen i högst femtio år.

-
1. Denna lag träder i kraft den 1 oktober 2025.
 2. Äldre bestämmelser gäller fortfarande för uppgifter i ärende om arbetslöshetsersättning enligt den upphävda lagen (1997:238) om arbetslöshetsförsäkring.

*Bilaga¹**Nuvarande lydelse*

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

OrganVerksamhet

Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

prövning av ärenden *om arbetslöshetsersättning (SFS 1997:238)* och av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem (SFS 1997:239)

Besiktningorgan enligt fordonslagen (2002:574)

fordonskontroll (SFS 2002:574)

Föreslagen lydelse

I enlighet med vad som anges i 2 kap. 4 § ska vad som föreskrivs i tryckfrihetsförordningen om rätt att ta del av handlingar hos myndighet i tillämpliga delar gälla också handlingar hos något av de organ som nämns nedan i den mån handlingarna hör till där angiven verksamhet hos organet. Verksamheten anges i förekommande fall med hänvisning till numret i Svensk författningssamling (SFS) på den författning med stöd av vilken verksamheten har uppdragits åt organet.

OrganVerksamhet

Arbetslöshetskassor enligt lagen (1997:239) om arbetslöshetskassor

prövning av ärenden *enligt lagen om arbetslöshetsförsäkring (SFS 2024:000)* och av ärenden om medlemsavgift för arbetslös medlem (SFS 1997:239)

Besiktningorgan enligt fordonslagen (2002:574)

fordonskontroll (SFS 2002:574)

¹ Senaste lydelse 2023:693.